

Luftvärnsregementets **KAMRATER**

Nummer 2 • 2012

Luftvärnet firade 70 år

Luftvärnet 70 år

I det här numret utgör det dominerande inslaget återblickandet. Massor av bilder från jubileet naturligtvis. Dock måste jag inflika att den uppvisning som luftvärnet gjorde 2 juni var allt annat än återblickande. "Det luftvärn vi ser idag är modernt, väl utrustat, och en vital och efterfrågad del i luftförsvaret och därmed i det insatsförsvaret som vi håller på att bygga upp, sade ÖB Sverker Göranson i sitt tal".

Nåväl. Tillbaka till hur det var förr. Luftvärnets historia har beskrivits i ett flertal böcker. Allt utifrån en nationell horisont. I det här numret presenteras de olika förbandens historia ur ett lokalt och regionalt perspektiv. Intressant. Naturligtvis har det varit fullt med aktiviteter i kamratföreningarna sedan vi träffades i juni. Inte minst i Sundsvall som passade på att genomföra ett eget jubileum.

Lennart Klevenparr lämnade Luftvärnsregementet den 20 juni och jag vill överlämna ett stort varmt tack för allt det stöd kamratföreningarna och inte minst tidningen fått under Lennart Klevenparrs vingar.

Till ny chef på Luftvärnsregementet tillträdde överste

Stefan Jönsson och redaktionen önskar honom lycka till. Vårt samarbete började mycket bra när vi hade ett trevligt och intressant samtal under uppvisningarna på jubileet.

Göran Hellström

medlem i Lv 2 kamratförening.

Luftvärnsregementets kamrater nummer 2/2012

Chefredaktör: Göran Hellström 0739-25 26 28, goran.r.hellstrom@tele2.se

Redaktion: Joachim Bergqvist (Lv Reg), Selma Sedelius (Lv Reg), Lars Hedström (Lv Reg kf), Rutger Edwards (Lv 2 kf), Jan Ågren (Kungl Östgöta Lv Regementes kf), Björn Seiner (Lv 3 kf), Hans G Lindell (Lv 4 kf), Hans Vahlin (Lv 5 kf) och Johnny Stenberg (Lv 6 kf)

Utgivare: Lv Regementet i Halmstad

Grafisk form: Rota Prior

Produktion: Rota Prior och FM LOG Grafisk Produktion

Tryck: Elanders Tryckeri

Nr 1/2013 utkommer 5 juni.

Material redaktionen tillhanda senast 2 maj.

Håll kontakten med din kamratförening

Kontakta alltid den kamratförening du tillhör för adressändring och köp av "Luftvärnet vid millennieskiftet"

Luftvärnsregementets Kamratförening

lvregkf-lv6@mil.se eller anders.broberg@mil.se

Lars Hedström 0431-45 40 50, lars@hedstrom.as

Kgl Östgöta Lv Regementes Kamratförening

Jan Ågren 013-15 69 15, 0739-95 94 70, ajeaagren@gmail.com

Lv 2 Kamratförening www.lv2kamratforening.se

Börje Kavhed 0498-21 75 59, borje.kavhed@telia.com

Lv 3 Kamratförening www.lv3.se

Björn Seiner 08-24 78 52, 0706-31 04 11,

bjorn.seiner@comhem.se

Lv 4 Kamratförening www.lv4.org

Hans G Lindell 0411-53 36 68, 070- 625 27 27,

hans.lindell@abbekas.se

Lv 5 Kamratförening www.lv5kamrat.net

Hans Vahlin 0690-200 10, 070-399 51 94, hans@vahlin.net

Lv 6 Kamratförening i Göteborg www.lv6kamraterna.se

Johnny Stenberg 031-14 38 99, 0708-28 08 52,

johnny.stenberg@hotmail.com

Lv 7 Kamratförening

Ingår Norrbottens regementes I 19 Kamratförening www.forsvarsmakten.se/i19

och Luftvärnsregementets Kamratförening

www.forsvarsmakten.se/lv6

**NY
HET!**

Beställ ditt exemplar av nya boken hos din kamratförening.

Se kontaktuppgifter härövan.

Priset är endast 130 kr för medlemmar i kamratföreningarna. (150 kr för övriga) Vid postal befodran tillkommer porto.

Den 20 juni fick jag överta befälet över Luftvärnsregementet, en mycket speciell dag som jag kommer att minnas resten av livet. Många hade hörsammat inbjudan till mottagningen som följde efter själva överlämningsceremonin och jag tackar för alla varma lyckönskningar och presenter som jag fick. Fokus var förstås min företrädare öv Lennart Klevenparr som blev rejält uppmärksammasad.

Jag övertar ett regemente som står mitt i steget att utvecklas till ett modernt och effektivt luftvärnsregemente i vår nya insatsorganisation. Jag tackar Lennart för hans chefsgränning och lyckönskar honom i sin nya befattning.

Jag inledde min militära bana 1980 med värnplikt på Lv 4 i Malmö. På Lv 4 jobbade jag nästan uteslutande med pansarluftvärnssystemet men gjorde också kortare avstickare på Rbs -77 och reservofficerskurserna som gick på Lv 4. Jag tillhörde förbandet fram till -93 då jag flyttade upp till Lv 3. Då hade jag redan tjänstgjort sedan -88 i Stockholmsregionen så steget var inte så dramatiskt. Under tiden i Norrtälje hann jag med att vara kompanichef och att tjänstgöra på LvSS både som lärare och med taktikutveckling. Arbetet med att ta fram konceptet "Ledning luftvärn" och att studera grunderna för att göra luftvärnsförband interoperabla var särskilt intressant och det är glädjande att se frukterna av det arbetet vid våra övningar och insatser idag.

2002- -04 var jag grundutbildningsbataljonschef på Lv 6 och lärde känna regementet och Halmstad. En mycket trevlig lärdom. Jag har tjänstgjort på Försvarshögskolan som lärare i markoperationer och avslutade som chef för avdelningen. Jag har genomfört två missioner på Balkan vilka givit mig bra erfarenheter om hur Försvarsmaktens arbete gör skillnad. Min senaste befattning var "projektledare" för den multinationella samordningen av NBG 11. Det var en utmaning och stor tillfredsställelse att se styrkan sakta skapas, utbildas och tränas inför beredskapstiden första halvåret 2011.

Jag är född och uppvuxen i Ystad men bor sedan -93 i Norrtälje. Är gift sedan -91 och har fyra pojkar där endast den yngsta bor kvar hemma. Två Golden retriever tikar har fått fylla glappet efterhand som sönerna flyttat hemifrån och utgör naturligtvis även en stor del av fritiden. Den tid som blir över läggs på huset, yngsta grabbens hockey, lite motionsidrott och ibland en resa som ofta och gärna går till Frankrike.

Mina första månader har varit intensiva trots semestertider. Vi stöttade O-Ringen en vecka i juli och tusentals O-Ringendeltagare hade tillgång till garnisonens resurser.

Ett mycket speciellt och ärofyllt uppdrag var också att

vi med det svenska luftvärnet deltog i skyddet av OS i London, den största brittiska säkerhetsoperationen sedan andra världskriget, med 18 000 soldater bara i den militära delen. Vi hade två radarstationer UndE 23 på plats under hela OS, och sammanlagt 18 officerare och soldater turades om att bemanna samt bemanna radarstationen dygnet runt. Inom ramen för luftförsvaret fanns en radarkedja runt hela Londonområdet,

med fast, rörlig och flygburen radar för att kontrollera luftrummet, som var strikt reglerat och kontrollerat under hela OS. I den säkerhetsanalys som föregick operationen sågs en risk för attacker eller intrång från små, långsamt och lågt gående luftfarkoster, som till exempel, hängglidare eller ultralätta flygplan (microlights) eller obemannade fjärrstyrda luftfarkoster. Sådana luftfarkoster är svåra att upptäcka på radar, men just den förmågan finns hos UndE 23. Det visste britererna genom det fleråriga samarbetsavtal (MOU- Memorandum of Understanding) som upprättats mellan Storbritannien, USA och Sverige på radarområdet. Vi löste uppgiften på bästa möjliga sätt och har rönt mycket stor uppskattning från Storbritannien. Vi har också själva fått erfarenheter från en lång skarp insats, dygnet runt, och i en miljö med väldigt komplicerad luftlägesbild, med annorlunda typer av mål i luften. Till detta bidrar vi just nu med soldater som tjänstgör med FS 23 i Afghanistan. De gör ett erkänt bra jobb och vårt nästa bidrag, en vakt- och eskortpluton, till FS 24 är i sin slutträning inför rotationen som genomförs i november. Med våra olika insatser nationellt och internationellt kan luftvärnet verkligen visa att vi lever upp till ÖB:s motto "Vi verkar, syns och respekteras".

Den närmaste framtiden fokuserar vi på vår tillväxt och förmåga i strid mot luftmål. Målsättningen är att utveckla förmågan att genomföra striden i större förbandsenheter än under detta år.

Idetta nummer av tidningen blir det en återblick till det lyckade 70-årsjubileet. ÖB deltog, och poängterade i sitt gratulationstal luftvärnets roll nu när vi åter börjat en försvarsplanering som fokuserar på närområdet och Sverige. Kamratföreningarna fanns med och det var mycket trevligt att få möjlighet att träffa och prata med alla som deltog. Jag ser fram emot ett givande samarbete med kamratföreningarna och nu när vi går mot första advent och en stundande julleidighet vill jag passa på att önska er alla ett trevligt juluppehåll tillsammans med nära och kära.

Semper Metam Contingimus
Stefan Jönsson
Chef Luftvärnsregementet.

Luftvärnet 70 år -vitalt, modernt och väl rustat

Underrättelsesystem. Från höger bl. a. radiolänkmast, antenn till PS 90, antenn till eldenhet RBS 23 BAMSE, antenn till underrättelseenhet 23, och radiolänkpansarterrängbil 2024.

Lördag 2 juni firade luftvärnet 70 år som självständigt truppslag i det svenska försvaret med öppet hus på Luftvärnsregementet, Lv 6, i Halmstad. I solsken och friska vindar passade besökarna på att bekanta sig med både Försvarmaktens medarbetare och luftvärnsmateriel från förr och nu. Överbefälhavare Sverker Göranson deltog i jubileumsceremonin.

– Det luftvärn vi ser idag är modernt, väl utrustat, och

Robotsystem 97. Eldenhet 97 består av en stridsledningsenhet, belyningsradar, PE 542, i bakgrunden och två lavetter med tre skjutklara robotar vardera.

Soldat under föreläsningen utrustad bl a med Ak 5 c och rödpunktsikte.

en vital och efterfrågad del i luftförsvaret och därmed i det insatsförsvaret som vi håller på att bygga upp, sade ÖB Sverker Göranson i sitt tal under ceremonin. Luftförsvarsförmågan kommer alltid vara avgörande och helt nödvändig för ett svenskt försvar. Luftvärnet löser inte bara luftförsvarsuppgifter, utan också en rad andra internationella uppgifter.

– Just som vi står här finns 47 soldater och officerare

Salutstyrka ur A 2 kamratförening såg till att saluten avfyrades.

Jubileumsuppställning för avlämning .

som Lv 6 ansvarar för i Afghanistan för att stödja den afghanska armén under uppbyggnad, fortsatte han. Att vara insatt är en naturlig del av regementets och luftvärnets verksamhet.

Ständig utveckling

Luftvärnets utveckling startade inom ramen för artilleriregementena efter första världskriget och en ständig förnyelse av både materiel och stridsteknik har pågått sedan dess. Utvecklingen är dokumenterad i en alldeles färsk jubileumsbok som bland annat beskriver luftvärnets gemensamma historia såväl som den lokala utvecklingen på alla svenska

forts sid 6

Efter avlämning, parad för standar och avlämning till ÖB genomför Sverker Göransson sin visitation tillsammans med regementschefen.

Kamratföreningar med nygjorda kopior av förbandens standar. Fr v Göran Hellström repr Lv 1, Jan Ågren Kungl Östgöta, Stig Schylt Lv 3, Claes Holst Lv 4, Jan Olof Wikström repr Lv 5, Johnny Stenberg Lv 6 och Lars Björneback repr Lv 7. Standaret för Lv 2 Gotland var då under framtagande och kommer att överlämnas vid ett senare tillfälle.

Med klingande spel och dånande trummor av musikkåren fick ceremonin en trevlig inramning

Närmast strålkastare 150 cm m/37, maskinvagn (elverk) m/40, cig 760, cig 48 F och spaningsradar PS 171/R.

57 mm lvakan m/54 och lastterrängbil 934.

På plats fanns ytterligare en jubilerande 70-åring. Nämligen Sven Ahlgren som började sin militära bana på Kungliga Östgöta Luftvärnsregemente som volontär 1 oktober 1942. Tillsammans med Sven Ahlgren är på bilden, 70 år senare, Alexander Stenhede, Tord Grahn och Philip Gunnérus. Allt inramat med robotsystem 97.

luftvärnsförband som funnits under den sjuttioåriga historien.

– Det har aldrig blivit slentrian inom luftvärnet, försäkrar Stig Schylt, tidigare regementschef på Lv 3 i Norrtälje och redaktör för jubileumsboken. Det har skett en ständig förnyelse, och alltid funnits saker att ta tag i.

Luftvärnare idag

Teknikutvecklingen har alltid varit central inom luftvärnet och ett teknikintresse är inte någon nackdel om man arbetar på en luftvärnsbataljon.

– Våra luftvärnssystem består av många olika delar som var och en kräver djup kompetens, men också en systemförståelse, berättar Simon Bjurgård, specialistofficer inom Robot 97-systemet. Jag har ett omväxlande yrke där föregångsmannaskapet också är en viktig del när Försvarsmakten utvecklas med anställda soldater.

Alla nöjda

Både anställda och besökare uppskattade tillfället att få fira luftvärnet och mötas på Luftvärnsregementet. Hemvärnets musikkår i Halland bidrog till jubileumsstämningen genom att bland annat spela Lv 6 marsch. – Jag är mycket glad och lycklig över att vi kunde bjuda in till den här ceremonin och att det också blev en jubileumsbok, konstaterade regementschef Lennart Klevensparr.

CHARLOTTE PETTERSSON

Pansarterrängbil 203 A, utrustad bl a med 20 mm akan och rökkastare.

Under förmiddagen fick några en intressant guidning till fots i Halmstad och med buss till Tylösand. Björn Seiner från Lv 3 kf hade organiserat turen. På bilden längst till höger; Åke Ringqvist, Rolf Wikström, Ingemar Fransson och Rutger Edwatts.

Två höjdarträffar samtidigt för Elsvig Ägren, regementschef Lennart Klevenparr och överbefälhavare Sverker Göransson.

Jan Ägren och Arne Augustsson

Crister Sterning, Claes Holst, Erik Claesson och Björn Stjärnfeldt.

Stefan Evander, Rolf Lindelöf och Paul Kristensson.

Logistik, underhåll och service är de viktiga komponenterna för att såväl strid skall vinnas som att fest och måltid skall vara lyckad. Gänget som bidrog till att fest och måltid blev så lyckad var: Mia Svensson, Maria Lundberg, Johanna Schön Lundberg, Besart Bara, Alexandra Schön Lundberg och Hanna Lindblom.

Lennart Klevenparr och Sverker Göransson utbytte minnesgåvor under lunchen. I bakgrunden öbis adjutant major Lars Rask.

Göran Larsson, Björn Stjärnfeldt, och Sven Hansson under sångövnig inför middagen.

I ett alldeles eget rum, men med full kontroll att allt fungerade, (det s k kontrollrummet) satt Joachim Bergqvist, Lars Ahlberg, C G Andersson Ingrid Larsson och Ulf Navå

Stig Schyldt med jubileumsboken vilken han var huvudredaktör för:

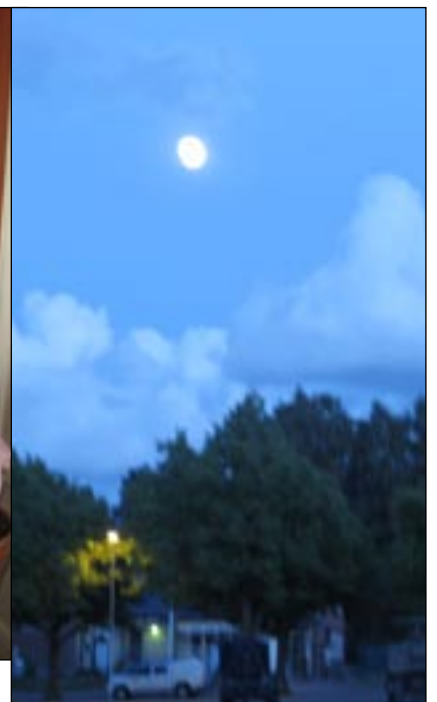

Mingel av det äldre gardet fr v Karl Erik Hermansson, Johnny Stenberg, P O Schultz, Bo Isaksson och Arne Wikström. Mingel av det yngre gardet innan middagen i mässbaren.

Firandet av de 70 åren var minnesrikt, högtidligt, intressant, kamratligt, framtidsinsikter, tillbakablickar och massor av skratt, bl a stämde Lars-Erik Blank upp till glada visor; Lars Hedström skrattade och trivdes, Sven Ahlgren njöt och självaste redaktören Göran Hellström var tillfreds.

Lunch var ypperlig. I förgrunden t v Göran och Irene Wahlqvist och t h Torbjörn Persson och Ingrid Larsson.

HILFSTÄN

SWEDISH ARMED FORCES
- UNCLASSIFIED -

Lv 70 år

Ref:

A. CONDUCT OF OPERATIONS
(GENOMFÖRANDE AV OPERATIONEN)

1. CEREMONIPROGRAM

Pos	Tid	Omfattning	Anm
1.		Förövning	Genomförs Fredag, finns möjlighet kommer bataljonerna att öva inmarsch strax före grindarna öppnas
2.	13:50	Samlingsmusik	
3.	13:55	Inmarsch/uppställning, enligt skiss	musikkår, 61.LvBat, 62.LvBat, Regstab, LvSS, UtbE, TE, GarnE, Lv kamratföreningar
4.	14:05	Underenheter lämnar av till enhetschef.	
5.	14:07	Standarvakten inmarsch	Standar med stor standarvakt
6.	14:10	C Lvreg ingenkänningsignal	C Lvreg ingenkänningsignal
7.	14:11	Avlämning till C LvReg	I ordningen, Standarvakt, musikkår, 61.LvBat, 62.LvBat, Regstab, LvSS, UtbE, TE, GarnE, Lv kamratföreningar
8.	14:11	"Parad för standar, "Givakt" -C Lv6 "Skyltra gevär" - C Standarvakt "I amnen gevär" - C Lv6 "Lystring ställ"	"Svensk paradmarsch"
9.	14:13	Regch Tal	
10.	14:18	Generalsappell Regch lämnar av till OB Givakt C Lv6 Avlämning C Lv6	Musikkår spelar 4 generalsappeller
11.	14:19	OB visiterar	Musikkåren spelar inspektionsmarsch marsch Visitation sker enligt Ceremonireglementet.
12.	14:23	OB tal	
13.	14:28	Regch återfår befälet Givakt - C Lv6 När ob lämnat Standaret Avmarschera - C Lv6 När standaret Avmarscherat Parad upphör Enehtscheferna tar befälet, avmarschera.	A2 Marsch
14.	14:30	Konsert	Kort konsert under tiden förbanden avmarscherar och gör sig redo för föreläsning. Ca 1-3 marscher/musikstycken. Ceremoniansvarig ger klartecken till Musikkåren när föreläsningen är klar att starta
15.	14:37	Speaker påannonserar föreläsningar	

SWEDISH ARMED FORCES
1 (1)

Gunnar	Ohlsén	I 16
Jarl	Wallefors	I 16
Ulf	Hammarlund	I 16
Christer	Eliasson	I 16
Monika	Eliasson	I 16
Göran	Wetterlund	I 16
Göran	Eriksson	I 16
Carl Johan	von Mentzer	I 16
Sven Gunnar	Andersson	I 16
Rolf	Lindelöv	Lv 4
Claes	Holst	Lv 4
Peter	Sehlin	Lv 4
Erik	Wikman	Lv 4
Paul	Kristensson	Lv 4
Magnus	Dyberg	Lv 4
Nils	Friman	Lv 4
Hans	Lindell	Lv 4
Lars	Mårtensson	Lv 4
Crister	Sterning	Lv 4
Göran	Johansson	Lv 4
Bengt	Wilsell	Lv 4
Richard	Ahnfeldt	Lv 4
Christer	Ringström	Lv 4
Håkan	Ekvall	Lv 4
Sven-Göran	Olsson	Lv 4
Ingmar	Ljunggren	Lv 4
Cecillia	Ljunggren	Lv 4
Stefan	Evander	Lv 4
Erik	Claesson	Lv 4
Thomas	Claesson	Lv 4
Sten-Anders	Brink	Lv 4
Bengt	Jansson	Lv 4
Sven	Hansson	Lv 4
Bengt	Helm	Lv 4
Allan	Svensson	Lv 4
Björn	Stjärnsvärd	Lv 4
Göran	Larsson	Lv 4
Fredrik	Skoglöv	61.Lvbat
Niklas	Uddén	61.Lvbat
Johan	Palmén	61.Lvbat
Tom	Persson	61.Lvbat
Carl	Eberstein	61.Lvbat
Simon	Bjurgard	61.Lvbat
Christoffer	Johansson	61.Lvbat
Tim	Fredman	61.Lvbat
Lennart	Klevesparr	C Lvreg
Anders	Svensson	Lvreg
Stefan	Jönsson	Lvreg
Ingrid	Larsson	Lvreg
Ulf	Navå	Lvreg
CG	Andersson	Lvreg
Lars	Ahlberg	Lvreg
Joachim	Bergqvist	Lvreg
Michael	Rolf SAAB/Bofors	

Arne	Wikström	Lv 6	Roland	Grahn	Lv 3
Bo	Isaksson	Lv 6	Fru	Grahn	Lv 3
Jan Olof	Wikström	Lv 6	Ingemar	Fransson	Lv 2
	Schultz	Lv 6	Leif	Aronsson	Lv 2
Stig	Olsson	Lv 6	Göran	Hellström	Lv 2
Johnny	Stenberg	Lv 6	Rutger	Edwards	Lv 2
Tor	Nordström	Lv 6	Sven	Ahlgren	Kgl Östg
Tage	Johansson	Lv 6	Rolf	Wikström	Kgl Östg
Stig	Billskog	Lv 6	Arne	Augustsson	Kgl Östg
Åke	Ivarsson	Lv 6	Lars-Rune	Ståke	Kgl Östg
	Hogedal	Lv 6	Elsvig	Ågren	Kgl Östg
Lars	Lundgren	Lv 6	Jan	Ågren	Kgl Östg
	Johansson	Lv 6	Lars-Erik	Blank	Lvreg
Pirko	Loipo	Lv 6	Ove	Tirud	Lvreg
Gösta	Lind	Lv 6	Reserv		Lvreg
Andersson	Sture	Lv 6	Ivan	Åberg	Lvreg
Leif	Magnusson	Lv 6	Stefan	Evander	Lvreg
Jan	Burell	Lv 3	Lars	Björneback	Lvreg
Mats	Nilsson	Lv 3	Conny	Benjaminsson	Lvreg
Ulf	Malmgren	Lv 3	Hans	Uhlander	Lvreg
Björn	Jacobson	Lv 3	Lars	Hedström	Lvreg
Rolf	Wikström	Lv 3	Robert	Cederholm	Lvreg
Stig	Schyldt	Lv 3	Dieter	Friedrich	I 16
Ingemar	Eriksson	Lv 3	Johan	Rydén	I 16
Tomas	Claesson	Lv 3	Stig-Allan	Jönsson	I 16
Jörgen	Thulstrup	Lv 3	Göran	Lundahl	I 16
Björn	Seiner	Lv 3	Benkt	Lindström	I 16

Svenskt luftvärn skyddade OS i London

Luftvärnsregementet (Lv 6) Det svenska luftvärn utgjorde en liten men viktig pusselbit i det militära skyddet av sommarens olympiska spel i London. Radarstationen UndE 23 (Underrättelseenhet 23) med personal från Lv 6 bevakade luftrummet över London dygnet runt under den tid som OS pågick.

– Det svenska luftvärn har bidragit med den avgörande förmågan att upptäcka små, långsamma och lågt flygande hot, säger generalmajor Stuart Atha, chef för luftförsvarsinsatsen under OS. Sverige har i UndE 23 ett system och en expertis som vi inte har ännu, och utan dem skulle det funnits ett hål i det skyddsnät vi byggt runt OS. – Vi är självklart mycket stolta över att britterna vände sig till oss för stöd, säger chefen för Luftvärnsregementet, Stefan Jönsson. Det visar att svenskt luftvärn är i världsklass, både materiel och personal. Övervakningen av OS visar också hur luftvärnsradar används för att effektivt kunna bevakat ett stort område med uthållighet och hög beredskap, dygnet runt under en lång period – och dessutom med låg kostnad för personal och drift.

SELMA SEDELIUS

Svenskar och britter arbetade sida vid sida framför radarbilden från UndE 23. Här vicekorpral Christopher Eldh-Emilsson tillsammans med sin brittiske kollega sergeant Chris. Foto: Anders Broberg.

Generalmajor Stuart Atha och brigadgeneral Jayne Millington lovordade både den svenska radarns förmåga och personalens kunnighet inför Lv 6 regementschef Stefan Jönsson på besök i England. Foto: Christian Lövgren/Försvarsmakten

Svensk och engelsk militär tjänstgjorde sida vid sida under OS - här en gruppbild från platsen där radarstationerna stod. Foto: Anders Broberg

Redaktör Stig Schylt överräcker ett exemplar av boken till Rutger Edwatts, ordförande Lv 2 kf. I bakgrunden organiserar Ingrid Larsson bokutdelningen.

En bok blir till

Under 2010 bestämde sig chefen Lv 6 för att stärka kontakterna med Luftvärnets kamratföreningar. Den första aktiviteten var att bjuda in ordförandena till ett möte för att dra upp riktlinjer det kommande programmet. Under en diskussion ställdes frågan "vad ville föreningarna främst skulle hända?".

Två förslag blev de viktigaste svaren. Det var att luftvärnet skulle fira 70-årsjubileum och att "luftvärnets historia" skulle ges ut. Alla närvarande tittade uppfordrande på mig vad avsåg historieboken. Eftersom jag visste att ett tidigare försök att skriva en sådan bok misslyckats var jag inte beredd att där och då åta mig uppdraget. Jag lovade att sondera möjligheterna intill det medlemsmöte som skulle genomföras vid Lv 6 till hösten.

Jag gjorde då en preliminär disposition och förtecknade de personer jag önskade som medförfattare. Efter att ha kontaktat de viktigaste personerna och fått ett genomgående positiva svar kunde jag till hösten rapportera att boken skulle kunna bli av. Jag fick då genast uppdraget att ta fram boken i retur.

Hösten ägnades åt att ta fram en projektplan innehållande bl a en fördjupad disposition, en tidsplan och anvisningar för författarna. Dessa vidtalades och kunde samla arbetsgrupper efter egna önskemål. Detta var klart till nyåret. Perioden fram till augusti 2011 fick författarna på sig att skriva sitt underlag. I projektgruppen ägnades tid åt att komplettera innehållet med nya avsnitt och att göra en ekonomisk plan över hur tryckning mm skulle finansieras. I månadsskiftet augusti-september levererades de flesta

underlagen som avtalat. Därefter vidtog en period av jakt på det underlag som inte var klart i tid och efterhand sändes allt underlag ut till författarna för samskrivning. Det visade sig att ytterst lite korrigeringar av texterna behövdes. Det nya underlaget togs in och nästa steg blev att förse texten med bilder. Strax före julen 2011 kom de färdiga texterna in med sina bildförslag. Då blev uppgiften att sammanställa bokens avsnitt efter hand och lägga in de bilder som kunde nyttjas samt hitta ersättningsbilder då kvalitén inte var tillräcklig för att kunna tryckas boken. Detta blev ett mycket större arbete än planerat och äventyrade tidsplanen. Tack vare ett stort tillmötesgående av företaget som skulle sätta boken och trycka den så kunde problemet lösas. Boken gick därför iväg till tryckeriet i tid och var klar i tid.

Boken överlämnades formellt till uppdragsställaren, chefen Lv 6, då Luftvärnet firade sitt 70-årsjubileum. Innan kamratföreningarna åkte hem från jubileet kunde de få med sig det antal böcker man ville ha. Då hade båda de viktiga önskemålen tillgodosetts.

Det genomförda arbetet var ett spännande projekt. Det gavs utrymme att samlas omkring uppgiften i grupper där minnena från den gångna tiden kom upp i dagen och många trevliga stunder upplevdes.

Jag är tacksam för det arbete som lades mer i framtagningen av boken. Ca 30 författare nämns vid namn för sina bidrag. Flera har medverkat men inte velat vara med i förteckningen.

Utan dessa insatser hade det inte blivit någon bok. Nu blev det en bra bok som vi kan vara stolta över. Jag är lika tacksam för det jobb som Lv 6 lade ner på att stödja mig som projektledare och som var avgörande för att det kunde genomföras.

Utblick Media i Halland AB var mycket flexibla i genomförandet och gav ett utomordentligt stöd vid sättning och tryckning av boken.

Avslutningsvis ett stort tack till chefen Lv 6 som ekonomiskt genomförde projektet till stor glädje kamratföreningarna.

**STIG SCHYLT
REDAKTÖR OCH
PROJEKTLEDARE.**

Luftvärnets historia i Halmstad

**Göta Luftvärnskår Lv 6
i Halmstad 1994-2000**

**Luftvärnsregementet (Lv 6)
2000-**

1994
1 juli Göta Luftvärnskår Lv 6
etablerat i Halmstad
Kårchef överste Peter Johnsson

1995/96
Sista utbildningsår med lvkomp
48 och cig 790.

1996/97
Enda utbildningsåret med 40/48
DIRSI

1997/98
Hawksystemet överförs till Lv 6
då Lv 4 avvecklades

1998
Kårchef överste Göran Lindqvist

2000
1 juli Luftvärnsregementet (Lv 6)
bildas
Överste Jan-Erik Jakobsson
regementschef
LvSS flyttas till Lv 6 då Lv 3 i
Norrtälje avvecklas
I 16 och IB 16 läggs ned och
chef Luftvärnsregementet blir
garnisonschef i Halmstad

2003
Överste Kent Samuelsson
regementschef

2005
Överste Göran Wahlqvist
regementschef

2007
Överste Lennart Klevenparr
regementschef

2007/08
Luftvärnsregementet ansvarig
för KS 16 Kosovo. För första
gången missionsansvar

2009/10
Luftvärnsregementet ansvarig
för KS 20 Kosovo.

2010
De sista värnplikta rycker in i
januari

2011
De första GMU-soldaterna
genomför sin utbildning

2012
Luftvärnet firar 70 år som eget
truppslag
Luftvärnsregementet deltar med
UndE 23 i skyddet av London
under OS
Överste Stefan Jönsson
regementschef

2012/13
Luftvärnsregementet ansva-
rig för OMLT, del av FS 23
Afghanistan

**ANDERS SVENSSON
LARS HEDSTRÖM**

Robot 97 grupperad i Halmstadtrakten

Luftvärnsregementets Kamratförening

I vårens nummer annonserade vi om en resa till Regementets rötter. Ett besök i Göteborg skulle innefatta visning av både Högsbo och Kviberg. Förening bjöd även på kamratmiddag ute vid Nya Älvsborg. Tyvärr passade inte tidpunkten med andra aktiviteter på regementet så vi fick ställa in resan. Men vi tänker komma igen vid en lämpligare tidpunkt.

I tidningarna har vi kunnat läsa om Luftvärnsregementets insats under OS i London. Själv är jag utbildad på PS 04

och inte hade vi någon aning om att dess efterträdare kunde användas till spaning mot terrorattacker.

Sedan förra numret har vi firat Luftvärnet 70 år där många medlemmar från alla kamratföreningar fick var med om högtidligheter och gott kamratskap.

Bara någon vecka senare blev det chefsbyte. Vi tackar Lennart Klevenparr för gott samarbetet under åren och hälsar nye chefen Stefan Jönsson välkommen.

LARS HEDSTRÖM

Ordförande Luftvärnsregementets kamratförening
0431-45 40 50, lars@hedstrom.as

Kronan bland de automatiska pjäserna är dock vår 12 cm Ivakan försöksmodell 1. Denna pjäs som är världens största mobila lvpjäs togs fram av Bofors efter VK II som ett alternativ till att utveckla robotsystem.

Luftvärnssamlingen är en pärla

Armémuseums luftvärnssamling eller i dagligt tal Luftvärnssamlingen förvaltas av och ingår i Garnisons- och Luftvärnsmuseet i Halmstad. Samlingen är en så kallad visningsbar förrådsutställning och visas endast för grupper och enskilda efter beställning på Garnisons- och Luftvärnsmuseet.

Samlingen är dock en pärla som förvaltas och tas om hand på allra bästa sätt. Samlingen visar i mångt och mycket luftvärnets utveckling från dess tillkomst i början av förra seklet fram till våra dagar. I samlingen ingår alla de pjäser möjligen med något litet undantag som använts i luftvärnet och också den eldledningsutrustning som växt fram under åren.

Pjäserna

Samlingen kan sägas vara indelad i två avdelningar. Automatiska pjäser och icke automatiska pjäser. Det kan vara svårt att välja ut några guldkorn bland dessa, men utan tvekan har 7,5 kanon med modellår en framträdande plats bland de äldre pjäserna. Denna pjäs ursprungligen konstruerad som en vanlig artilleripjäs med sedan genom att sättas upp i ett träd eller på en stubbe utnyttjad som luftvärnspjäs i flygets och luftvärnets barndom. Bland de automatiska pjäserna har givetvis de pjäser som utnyttjades under det så kallade kalla kriget en framträdande plats. Exempel på dessa är 40 mm Ivakan m/36, 40 mm Ivakan m/48 och 57 mm Ivakan m/54. Dessa pjäser har alla de som gjorde sin värnplikt vid luftvärnet under efterkrigstiden någon form av relation till. Kronan bland de automatiska pjäserna är dock vår 12 cm Ivakan försöksmodell 1. Denna pjäs som är världens största mobila lvpjäs togs fram av Bofors efter VK II som ett alternativ till att utveckla robotsystem. Att pjäsen aldrig kom i

serieproduktion kan man förstå när man ser dess kolossala format och förstår att dess storlek och tyngd inte gjorde det möjligt att på ett taktiskt sätt omgruppera pjäsen.

Eldledningsutrustning

Med pjäserna följer också eldledningsutrustning av olika slag. Allt ifrån optiska mätinstrument med strålkastare. Till moderna tiders elektroniska centralinstrument. Man kan i utställningen inte undgå att imponeras av de äldsta beräkningsinstrumenten som matematiskt kunniga och uppfinningsrika officerare som kaptenen Halvar Gustavsson konstruerade redan på 1920-talet.

Det finns vid detta tillfälle bara möjlighet till en mycket kort beskrivning av samlingen. För att få en helhetsbild måste den ses på plats. Visning kan beställas på telefon 035-26631 01 eller 0703-35 31 01 eller gå gärna in på vår hemsida www.91anmuseet.se för ytterligare information.

ANDERS STRÅNG
MUSEIFÖRESTÅNDARE

FOTO: PATRIK LEONARDSSON

Centralinstrument m/ä. Konstruktör kapten Halvar Gustavsson. Ingångsvärden: avstånd, fart och kursvinkel. Fartregister: 0-80 m/s. Antal: 22. Användes 1922-1937.

Pompa & ståt i Halmstad

I år firades vårt truppslag i Halmstad med vederbörlig "Pompa och Ståt"! Ett enastående arrangemang genomfört av Luftvärnsregementet. Den delen skall inte jag beröra mera, utan den har en egen plats i tidningen. 70 år är en lång tid, men "startsträckan har varit lång!"

Det började redan under första världskriget, när stridande makter insåg hur hjälplöst och öppet det egna landet var inför anfall från luften. I Sverige började man redan under 20-talet försök med vapen mot luftmål. Andra världskriget innebar stora uppoffringar för den enskilda människan och de länder, som var berörda. Det är svårt att föreställa sig i det samhälle vi lever i idag: Värme, elektricitet snabba kommunikationer datorer och "Smartphones". Under krigsåren rostades ekollon till surrogatkaffe. Kajerna i t.ex Stockholm var fulla med ved, för att få värme under de kalla vintrarna. Ransoneringskortet var värdefulla handlingar för att få en liten "guldkant" på tillvaron.

Beslut om flytt av Garnisonsmuseet i Linköping till "Gamla Linköping" är dessvärre ännu ej fattat.

Boken "Luftvärnet vid millennieskiftet - en resumé av åren 1980 - 2012" har nu kommit ut, och finns tillgänglig att köpa med rabatterat pris för medlemmar. Julklappsbok - kanske? Tidsperioden var mycket händelserik för vårt truppslag! Läsvärt! Kontakta mig eller kassören i styrelsen för information och köp.

Det kan tyckas att det är lite tidigt med helghälsningar när tidningen kommer ut, men jag passar ändå på att göra det. Nu går vi mot ljusets högtid, men min uppmaning från förra året gäller även i år! Tänd ett ljus och låt "tanken gå" till dina vänner, men..... "Glöm dock inte att släcka ljusen"!

Önskan om God Jul och Gott Nytt År

JAN ÅGREN

Olof Olofsson, Karl-Erik Johansson, Rune Sköldborg, S-E Eriksson
Clifford Aronsson, Rolf Åbom, Anne-Marie Åbom och Sven Ahlgren.

Trevlig höstutflykt till Vaddö

En vacker höstdag 12 september åkte 34 personer i en mindre buss mot Roslagen. Målet var att träffa kamraterna i Norrtälje med omnejd, en gemensam middag på "Offenciven" och övernattning i Lv-byn, Ytterskär, Vaddö! Vi var många som inte setts på ett antal år, och det fanns massor att berätta. Med bussen passerade vi sådana platser som Långören, Attackbanan, Kaspersodlingen för att till slut gå ut på klipporna vid Norra Mät. Många år har gått, och många av oss har även många upplevelser och roliga episoder från dessa platser. Morgonen ute på Vaddö bjöd på sitt bästa väder, och efter en god natt, och en god frukost besåg vi skjutfältet. Många av oss har varit både elever, och varit med trupp på Skjutskolan. Vi fick information om nuvarande verksamhet av Fredrick Bäckström, Amfibieregementet, tidigare Lv 3. Det var en strålande morgon på Kanonplatsen, med Ålands Hav nedanför oss. Stort tack till "restauratör" Christer Norberg, medhjälparna Stig Schyldt och Björn Seiner. Det vill säga del av Lv 3 styrelse som gjorde allt för en lyckad träff och kamratlig samvaro på gamla mässen.

Tack vare alla trevliga medlemmar och det varma mottagandet i Norrtälje blev detta en mycket lyckad resa.

JAN ÅGREN

Jubilarer 2013

16/1	Stig Bengtsson (80)	3/4	Thorsten Lundblad (90)	13/8	Bertil Karlsson (90)
24/1	Carl-Axel Nimelius (85)	9/4	Gunnar Andersson (90)	28/8	Sven Tillmar (85)
21/2	Åke Lindgren (90)	20/5	Ronald Roes (85)	7/9	Stig-Eric Carlsson (75)
21/2	Kerstin Olsson (85)	30/5	Bengt Hesser (90)	7/9	Ewa Thornér (55)
23/2	Aldor Jansson (80)	14/6	Inga Jonsson (85)	1/10	Sonia Karlsson (80)
24/2	Arne Augustsson (75)	12/7	Per Engström (90)	16/10	Gerhard Johansson (85)
26/2	Ingvar Fridén (70)	17/7	Märta Roth (85)	30/10	Birgit Jonsson (90)
16/3	Olof Gustafsson (90)	1/8	Georg Werle (85)	3/11	Olof Sikvall (80)
		12/8	Bengt Samuelsson (85)	29/12	Sven Holger Mattsson (75)

Kungliga Östgöta Luftvärnsregementets historia.

Första världskriget visade med all tydlighet att behov fanns för skydd mot flygande "tingestar"! Allt från ballonger, zeppelinare till flygplan. Alla har väl sett bilden med en 7 cm fältkanon på en stubbe riktad snett uppåt. Tanken och förhoppningen var säkert, att ett fientligt flygande ting skull komma inom kanonens portée. Under hela 20-talet pågick försök med kanoner från "när och fjärran" samt strålkastare, lyssnarapparater, eldledningsinstrument, och s k brisansprojektiler.

Försöksbatterier organiserades, som redan hösten år 1922 sköt mot luftmål från Gamla Grisslehamn på Vaddö.

Försök och förband kom från den tiden ur A 3, A 9 och A 10.

Från 1926 flyttades luftvärnsförsöken från Rinkeby i Skåne, där försöken bedrivits under några år, till Hästholmen (Stora Lund) där samövningar kunde ske med flyget från Malmen.

Efter alla försök och en ny insikt att Sverige måste kunna skydda sig mot "luftfarkoster" läs fientligt flyg, upprättades Karlsborgs Artillerikår, som blev Karlsborgs Artilleriregemente 1925 och Karlsborgs Luftvärnsregementet 1937. Detta var Sveriges första arméförband för luftförsvar. Det var därefter helt naturligt, att fortsätta utveckla luftvärnet.

Dags för Linköping 1938

1938 1 oktober uppsattes Östgöta Luftvärnsartilleriregemente och benämndes A 10. De första värnpliktiga ryckte in 9 mars 1939. Genom försvarsbeslut 1936 fick det nya regementet en självständig roll inom artilleriet.

Lv 1 i Karlsborg och senare Lv 2 i Linköping var grunden för alla senare luftvärnsförband.

Stora uppoffringar

Det var stora uppoffringar för alla inblandade. Samtidigt som det var ett

Regementets dag 10/9 1950. Platsen är Trädgårdstorget mitt i Linköping. På jeepens flak står Trygve Holm, legendarisk vd för SAAB, överste Sten Odelberg och kapten Olle Almborg

stort utbildningsbehov, avsaknad av erfoderlig materiel så skulle vår neutralitet skyddas vid våra gränser. Vid Lv 2 skrevs varje år en krönika över verksamheten vid regementet. Här är ett utdrag.

"Tjänsten vid regementet.

Året 1942 kom främst att karaktäriseras av sträng vinter och för den oinvigde överraskande beredskap. I likhet med tidigare år uppsattes en vinterdivision vars övningar under februari månad skulle förläggas till traktern av Sundsvall.

På grund av bensinbristen skedde transporten dit med endast gengasbilar. De två batterierna kommo visserligen fram, om ej i förbandsvis ordnade kolonner. Från dessa övningar finnas några episoder som för dem, som voro med sent skola glömmas. Förläggning intogs cirka 2 mil väster om Sundsvall. Sedan denna var klar, utspisades hela styrkan med synnerligen välsmakande, från detachementet i Sundsvall,

ditkörd köttstuvning.

Först efter midnatt kunde man konstatera att denna varit sur, men det var så dags. Skarpskjutningen ägde sedan rum på Åstön. En fredagskväll erhöles så plötsligt order om omedelbar hemmarsch för organiserande av huvuddelen av regementets fältförband, främst III. Idiv. i Skåne.

Med gengasbilar gick färden snabbast möjligt till Linköping, dit förbanden anlände redan

kl. 2100-2300 på måndagen. Efter nattlig mtrlvård och inlämning började så reorganisation av fältförbanden på tisdagen, och avmarsch till Skåne på onsdagen.

Denna marsch ägde rum i 35 graders kyla med nyinryckt manskap på bilflaken.

I Skåne möter sedan en vinter som sent skall glömmas. Huvuddelen av divisionens personal måste tagas i anspråk för att hjälpa till med att hålla trafikleder, tåg och bil, användbara. Isen låg decimetertjock på snön. Telefonnätet var ur funktion. Det var förvisso en vinter!"

Lvakantropp 1949, strax utanför kasernområdet i Linköping. Gengasaggregatet sitter på personbilen. Med tanke på pjäsdragbilarna fanns risk att få skotta mycket snö och använda dragtågen i stor omfattning.

Centralinstrument m/33 "Pappelo" (ursprung Estland), användes 1933 - 1938

Insamlingar och sponsring

Runt om i landet 30-talet samlade man in pengar på till luftvärn. Företag sponsrade byggande av lv-torn med lavett för 40 mm lvakan m/36 samt lavetter med bunkrar på marken. Intresset för försvar av hembygden var stort. Det finns fortfarande "spår" av dessa anläggningar i Linköping på Vårdkasberget.

I Linköping bildades också Linköpings Luftvärnsförening vars ändamål var att främja intresse, för utbildning i luftvärnstjänst. Därtill ungdomsutbildning, Luftvärnspojarna (U 4) som sysslade med lv-tjänst på vardagkvällar, skjutning med eldhandvapen på helger, vid Prästomta och Hästholmens skjutfält. Luftvärnets Kadettskola från början benämnd Luftvärnets

officersaspirantskola, (LvOAS) omlokalisades från Karlsborg till Linköping 1939. Redan 1943 flyttade skolan åter till Karlsborg för att ett år senare 1944 återgå till Linköping.

Lv 2-andan

Alla blivande officerare i generationerna från 1939 till 1962 passerade på ett eller annat sätt Luftvärnet i Linköping. Vidare utbildades också här blivande instruktörer från andra luftvärnsregementen.

Det bidrog på många sätt till den samhörighet som var ett "kännetecken" för Lv 2-andan.

Lv 3, Lv 4, Lv 5 och Lv 2 G
1939 till 1941 förlades ett detachement ur regementet till Stockholm,

vilket sedermera blev Stockholms Luftvärnsregemente (Lv 3). Åren 1940 och 1942 organiserade regementet en beredskapsdivision för luftförsvaret av Malmö och Sundsvall. De blev självständiga förband; Skånska Luftvärnskåren (Lv 4) och Sundsvalls Luftvärnskår (Lv 5). År 1952 kom Luftvärnet på Gotland att ingå i Lv 2 Linköping med namn Kungliga Östgöta Luftvärnsregementes batteri på Gotland (Lv 2 G).

Epilog

Kungl Östgöta Luftvärnsregementet blev inte "långlivat". Redan 1958 togs beslut om nedläggning år 1962 och sista året 1963 hade regementet beteckning Lv 2 A (Avveckling). Avslutningshögtiden genomfördes 18 mars 1962 av förbandschefen Per Frumerie. Minnesstenen avtäcktes av militärbefälhavaren Gustaf Åkerman. Regementets standar och traditioner överlämnades till Lv 2 G på Gotland.

JAN ÄGREN

Fotnot

Lvdiv=Lvbataljon

Batterier =Kompanier

Lvakantropp=Lvpluton

Brisansprojektil=detonerade på förinställd höjd/vid kontakt med målet

Chefsbilden är tagen vid 20-årsjubileet 1959. Fr v överste I. Sven Thofelt (1955-1957), överste Sten Odelberg (1948-1955), generalmajor Ragnar Lindblad (1941-1946), överste Jacques de Laval (1938-1941), generallöjtnant Richard Åkerman (1946-1948) och överste Olle Rydner (1957-1961). Egen bild har överstelöjtnant Per E:son Frumerie t f chef (1961 -1962) som av naturliga skäl inte kunde vara med på gruppfotot.

Från östlig utpost.

Årets höjdpunkt i kamratföreningssammanhang var firandet av luftvärnets 70 år som självständigt truppslag. Ett 100-tal medlemmar från de flesta kamratföreningarna mötte upp på Luftvärnsregementet och fick ta del av ett stilfullt och trevligt program och givetvis en gemensam högtidsmåltid på officersmässen på lördagkvällen. Från vår förening deltog endast fyra medlemmar. Den största behållningen vid träffarna tycker jag dock alltid är mötet med alla dem man mött under åren i truppslaget som befäl, värnpliktskamrater eller kollegor. I vissa fall personer man inte sett på 40 år eller personer vars namn är bekanta men som man aldrig mött. Verksamheten i föreningen under kommande år kommer inte att skilja sig mycket från tidigare år. Förutom årsmötet genomför vi ju ett föreningsmöte med efterföljande lunch på våren respektive hösten. Antalet deltagare i dessa möten har minskat,

vilket har tagits upp i dialog med öns övriga kamratföreningar, som har samma problem. Resultatet av det kan bli att vi genomför gemensamma föreningsmöten. Antalet deltagare blir då givetvis större och naturligtvis med deltagare från flera föreningar. Den stora vinsten skulle vara att det då blir lättare att få tag i kvalificerade föredragshållare och att vi kan dela på kostnaderna, då dessa ibland måste tas från fastlandet.

Försvarsdebatten har på senare tid varit mer intensiv än på länge, vilket i sig är glädjande. Vad som till slut kommer ut av den är svårt att sja om. Glädjande är också att Gotland har kommit mer i focus och ofta nämns i debatten. Sent omsider börjar det gå upp för beslutsfattarna att Gotland är av strategisk betydelse och att öns försvar bör ses över. Idag finns bara en hemvärnsbataljon direkt insatsberedd. Som ett led i denna översyn skall det omdebatterade beslutet att förrädsställa ett stridsvagnskompani på ön ses.

Kritikerna menar att det är ett spel för galleriet och bortkastade resurser då ett förråd för ett antal millioner måste byggas och att kompaniet inte kan verka utan understöd av bl.a. luftvärn och artilleri/granatkastare. Men det kanske kan tillkomma. Bl.a. har ju den folkpartistiske försvarspolitiske riksdagsledamoten Allan Widman uttalat sig i den riktningen. Då skulle ju materielen för en stridsgrupp finnas på ön och det är ju lättare att transportera över personal än materiel. Så var det ju tänkt med huvuddelen av krigsförbanden på ön under det gamla

invasionsförsvarets tid. Hur som helst, det politiska beslutet är taget och stridsvagnskompaniet skall vara på plats före utgången av 2013. Kasernbygget på Toftafältet fortgår enligt plan och det blir invigning i januari 2013. Då har vi fått en utmärkt bas för att kunna genomföra GMU (Grundläggande militär utbildning) och inte längre behöva hysa in rekryterna på hotell som nu. Ett 30-tal rekryter, varav 6 gotlänningar, har precis avslutat sin utbildning. Förhoppningsvis väljer de flesta att fortsätta inom yrket eller gå med i Hemvärnet. Hösten 2013 genomförs nästa GMU, förhoppningsvis med lite fler gotlänningar. Utlandsstyrkan har som vanligt under tre veckor genomfört sina slutövningar på Tofta före avfärd till Afghanistan. Övningsverksamheten på och omkring Gotland är betydligt mer omfattande än vad som framgår i media. Som försvarsvänner bör vi glädjas åt den utvecklingen.

Medlemmarna i luftvärnets kamratföreningar och personalen vid Luftvärnsregementet tillönskas en God Jul och ett Gott Nytt År!

RUTGER U:SON EDWARDS
ORDFÖRANDE LV 2 KAMRATFÖRENING

Julbön
onsdag 12 december
kl 15.00 i domkyrkan

**Julkaffe efteråt i
församlingshemmet**

Påminnelse 2 om medlemsavgift 2012!

Ett antal av våra medlemmar har ännu inte betalt in medlemsavgift för 2012. Styrelsen utgår från att Du fortsatt vill vara medlem i vår förening och hålla kontakten med kamrater med anknytning till Lv 2. Årsavgiften, blygsamma 50 kronor, mottages tacksamt snarast och senast vid årsskiftet.

Pg 61 07 90-8. Kom ihåg att ange

avsändare (namn och adress). Styrelsen VÄDJAR än en gång till medlemmarna att meddela e-postadress så att vi på ett enkelt sätt kan kommunicera med medlemmarna. Sänd till ordföranden på e-postadress rutger.edwards@swipnet.se. Betala in Din medlemsavgift och meddela Din e-postadress direkt Du läst dessa rader!

MED VÄDJAN FRÅN STYRELSEN.

Löjtnant Sven Nordbeck för Lv 2 G fana vid "Krigsmans erinran", troligen 1957. Kasern II, som då disponerades av I. kompaniet A 7, i bakgrunden.

Några viktiga årtal och händelser i det gotländska arméluftvärnets historia.

Luftvärnet firade 2012 70 år som självständigt truppslag. Fram till självständighetsåret 1942 var luftvärnet en del av artilleriet vilket bl.a. framgick av att regementena i Linköping och Stockholm hade numren A 10 respektive A 11 och man talade om luftvärnsartilleri. Luftvärnsutvecklingen i Visby hade inledningsvis en något annorlunda gång än på fastlandet. Från starten 1936 till 1940 skedde utbildningen av öns arméluftvärn vid A 7. Av någon anledning beslöts att allt luftvärn på ön från 1940 skulle utbildas vid och tillhöra KA 3 och detta förhållande rädde till 1944. Med början hösten 1943 förbereddes uppsättandet av ett detachement till Lv 3 i Visby och den 1 april 1944 sattes formellt Lv 3 G, Kunglig Stockholms luftvärnsregementes batteri på Gotland, upp. Förlägningsplats blev ett barackläger på Hällarna. Den fortsatta utvecklingen av Gotlands arméluftvärn framgår av följande punkter.

1945

Batteriet omlokaliseras till ny kasern på Korsbetningen och samlokaliseras med A 7.

1947

Batteriet erhåller den 6 juni en tretungad svensk fana som förbandssymbol.

1952

Batteriet byter 1 april namn till Lv 2 G, Kunglig Östgöta luftvärnsregementes batteri på Gotland, och moderförband blir Lv 2 i Linköping.

1954

Utbildningen börjar på 40 mm lvakan m/48 och därmed på luftvärnssystem 48.

1957

Cig m/48 E och spaningsradar PS 171/R levereras till förbandet.

1961

Batteriet ombildas 1 april till division, Kunglig Gotlands luftvärnsdivision.

1962

Batteriet övertar 2 april standar och traditioner från nedlagda moderförbandet.

1963

Batteriet blir "nya" Lv 2 den 1 april och erhåller eget standar 11 november.

1965

Ytterligare en kasern, kasern II, disponeras.

1968

Namnbyte 1 juli till Kunglig Gotlands luftvärnsbataljon, då begreppet "division" utgår.

1969

Utbildning påbörjas på robot-system 69 Redeye.

1970

19 augusti skjuts Lv 2 första robot på skjutfältet i Vidsel.

1975

"Kunglig" stryks i samtliga förbands namn.

1978

Grundutbildningsbataljonen flyttar 8 oktober till

Visborgsslätt och samlokaliseras med P 18. Utbildningen påbörjas på robotsystem 70.

1982

Lv 2 ingår som utbildningsenhet i myndigheten MKG, Gotlands militärkommando.

1983

Förbandsledningen omlokaliseras till kanslihuset på Visborgsslätt.

1986

Ny pjäshall tas i bruk på Visborgsslätt och därmed är all utbildningsverksamhet överflyttad från Korsbetningen. Den 24 maj genomförs ett jubileum i Visby bl.a. för att fira 50 år sedan luftvärnsutbildningen började i Visby.

1992

Första robotskottet med robot 70 på Furillen 17 augusti.

1993

Utbildningen påbörjas på robot-system 90.

1994

Lv 2 benämns Gotlands luftvärnskår fr.o.m 1 juli. Luftvärnsdelen ur den med A 7 gemensamma kamratföreningen bryts ur och Lv 2 kamratförening nybildas i maj.

1996

Första och enda robotskottet med robot 90 på Sysneudd 11 juni. Utbildning på mekaniserat luftvärn med lvrobotbandvagn 701 utbildningsåret 96/97.

1998

Kaderutbildning på system 48 DIRSI.

2000

Gotlands luftvärnskår läggs ner 31 augusti.

Chefer för detachementet/förbandet :

Kapten Ewald Fock
1/4 1944 – 31/3 1948
Kapten Lars Falk
1/4 1948 – 31/5 1954
Kapten Gunnar Almqvist
1/6 1954 – 30/9 1957
Kapten Lars-Erik Lidsjö
1/10 1957 – 31/3 1961
Överstelöjtnant*
Uno Engström
1/4 1961 – 30/9 1972
Överstelöjtnant*
Per-Olof Martin
1/10 1972 – 30/3 1976
Överstelöjtnant*
Lars Brunnberg
1/4 1976 – 31/3 1981
Överstelöjtnant*
Hans Ahldén
1/4 1981 – 31/4 1989
Överstelöjtnant*
Gunnar Jansson
1/4 1989 – 30/6 1992
Överstelöjtnant*
Benkt Kullgard
1/7 1992 – 31/8 1997
Överstelöjtnant*
Kent Samuelsson
1/9 1997 – 30/9 1999
Överstelöjtnant*
Göran Wahlqvist
1/10 1999 – 31/8 2000

* anger överstelöjtnant med särskild tjänsteställning

RUTGER EDWARDS

Soldatprov 23 september 1997. Spända inför styrkeprovet är fr.v. Anders Fritz, Bengt Larsson, Anders Karlsson, Fredrik Hård af Segerstad, Mattias Hjort och Magnus Kann.

Besök i Ligatne och den superhemliga bunkern för regerings- toppen av Lettlands kommunistparti. 2000 kvm, nio meter under marken. Atombombssäkert med förnödenheter för 3 månader. Lennart Härdell sitter i bunkerchefens stol. Röda telefonen var direktlinje till Moskva. Alla rum i bunkern kunde avlyssnas via kontrollbordet t h om röda telefonen. Med mikrofonen kunde chefen omvänt muntligen nå alla skrymslen.

Kamratgänget från 69/70 på sin årliga träff, den 43:e, den 9/8 i Riga. En mycket viktiga orsaken till att det blev Lettland var att Lars Fors, en av skolcheferna på PCS (Plutonschefsskolan), sedan flera år bor där. Han är gift sedan flera år med Helene och har dottern Lora. Fr v: Eva Nyman, Leif Larsson, Randi Hjothol, Hans Silborn, Caj Sjögren, Ann-Marie Sjögren, Uno von Corswant, Lars Fors, Krister Djerf, Maria Berglund, Lennart Härdell och Eva-Lena Härdell. Bakom kameran Göran Hellström och bakom gänget skymtar delar av frihetsmonumentet i centrala Riga. På andra sidan står två hedersvakter dygnet runt. Fast på den här sidan hedrar f d 18. infvkompaniet platsen med sin närvaro.

Riga och Lettland var en intressant upplevelse och Lars Fors var den perfekta värden. Riga är mycket intressant bl a för sin stora mängd av jugendbyggnader. Intill flygfältet är ett flygmuseum som har de flesta av f d Sovjets flygfarkoster bl a den gigantiska helikoptern Mi-6A, MIG-25RBS, TU-22M1. Totalt 38 flygplan och helikoptrar.

Strålkastargruppen på Gotlands Försvarsmuseum har klickat igång elverket/maskinvagn m/37 och 150 cm strålkastare. Fr v Eric Engström, Karl-Gunnar Claesson, Göran Hellström, Åke Vestergren, Sivert Hultqvist och Bertil Eklund. Eric från Lv 2 kf, Sivert och Bertil (båda från KA 3 kf) har använt utrustningen i tjänsten. Karl-Gunnar och Åke är tekniker och Göran den sammankallande personen. Det var en fantastisk känsla när allt startade och vi strålade i kapp med strålkastaren. Ett stort tack till Fredrik Svanström, Lv-regementet som har varit till stor hjälp vid förberedelserna och stöd under igångsättandet. Vilken kamratförening står nu i tur att tända sin strålkastare?

Damklubben på en dagstur till Åland. Marianne Åsman, Britt-Marie Nässén, Gudrun Boman, Maj Book och Ulla Sundström. Christina Vesterholm fotograferade.

Damklubben

Det fanns omkring 80 anställda kvinnor vid Lv 3, då kåren lades ned år 2000. Ett antal av dessa kom överens att fortsätta träffas under Marianne Åsmans ledning. Vi träffas regelbundet varje onsdag för en informell lunch på olika ställen i Norrtälje, säger Marianne. Ibland gör vi en dagsutflykt till Åland och njuter av havsutsikt och den goda maten ombord, inte minst julbordet. Normalt brukar vi numera bli 5-6 damer då vi träffas, men antalet har minskat under de senaste åren. Vi kommer fortsätta med våra trevliga lunchträffar, om än inte varje vecka, avslutar Marianne och hoppas på ökat deltagande.

Den 25 augusti samlades 16 förväntansfulla medlemmar för att avsmaka årets röda kräftor från Småland samt en läcker Västerbotten-paj. Det blev till slut den bästa kräftskivan på år och dag, sa festfixaren Christer Norberg.

Luftvärnet 70 år i Halmstad den 2 juni

Av 287 medlemmar avreste 7 till Halmstad med bil. Förpatrullen (Björn Jacobson) hade fixat öl och landgång på markan, vilket satt perfekt efter den långa bilfärden. På förmiddagen hann vi med guidad sightseeing i Halmstad. Halmstadkunniga Rolf Wikström och Thomas Claesson kompletterade guiden. Firandet inleddes med att vi enskilt kunde vandra runt på en utställning med såväl modern som gammal luftvärnsmateriel. Det är ingen tvekan om att våra två återstående luftvärnsbataljoner är välutrustade om än alldeles för få. Det fortsatta firandet med ceremonier m.m. beskrivs på annan plats i tidningen. Vi var mycket nöjda över arrangemangen och den väl genomförda minnesdagen.

BJÖRN SEINER

Boka in aktiviteter våren 2013

Lördag 16 februari (prel)

Årsmöte på Offenciven, följt av lunch

Någon dag i april/maj

Utflykt (under planering)

Torsdag 6 juni

Nationaldag, Offenciven

Mera information kommer!

Läs vår hemsida www.lv3.se.

Vi gratulerar 2013

Januari		13 Paul Nilsson	75	April		13 Yvonne Andersson	65	
3	Stefan Grahns	70	14 Gunnar Strand	80	1	Tom Lindberg	60	
9	Bo Östergren	70	16 Stig Prinzell	85	2	Kurt Jansson	90	
19	Georg Jonsson	80	23 Aldor Jansson	80	9	Marianne Lindström	75	
27	Jan-Ove Sandin	65	26 Ann Jonasson Lyhre	60	16	Bengt-Olof Bengtsson	75	
27	Michael Groneberg	60						
		Mars		Maj		Juni		
Februari		13 Robert Gustavsson	60	1	Lars Dahl	70	23 Anita From-Aronsson	70
5	Roland Nilsson	90	22 Bertil Hallqvist	80	1	Bengt Johansson	65	
11	Bengt Wännman	75	22 Berndt Englund	65	4	Jarl Delebeck	85	

Överst t v: På vänster sida av bordet sitter Christer Norberg, Marianne Åsman, Svenne Gustavsson (skymd) och Kent Deigård. På höger sida sitter Ann-Catrin Norberg, Olle Eriksson, Gunnar Elfving och Christina Vesterholm.

Överst t h: Lena Deigård och Britt-Marie Nässén. Nederst t v: Elsa Larsson, Ulla Sundström och Maud Reimendal. Nederst t h: Stig Schyldt, Lars-Åke Lindquist, Björn Seiner, Olle Eriksson och Ann-Catrin Norberg.

Firandet av nationaldag och 60 år sedan flytten till Norrtälje

Lv 3 flytt från Stockholm till Norrtälje i april 1952 redovisades i förra numret av Kamrattidningen. Styrelsen planerade från början två skilda aktiviteter, en i april (60 år) och den sedvanliga nationaldagen. Men av diverse omständigheter senarelades aprilaktiviteten så att det blev naturligt att slå ihop aktiviteterna. På så sätt kunde styrelsen kraftsamla resurserna och erbjuda ett attraktivt program samt en prisvärd förtäring. Vad sägs om räksmörgås, öl/vin, buffé, jordgubbar med glass och dessertvin till ett pris av 150 kr/person. Totalt anmälde sig ca 40 personer, vilket är ett ganska bra deltagande. Firandet inleddes på Offenciven med mousserande vin och mingel såväl inomhus som på altanen i avvaktan på flaggceremonin. Flagghissarna Sören Möller och Lars-Åke Lindquist marscherade taktfast ut till flaggstången, fäste flaggan till linan och hissade med vana händer flaggan till topp. Bravo! Under tiden hade mässdirektören Christer

”Putte” Norberg dukat borden för en enklare förtäring, en läcker räksmörgås med vin/öl därtill.

Firandet fortsatte sedan i f.d. Filmsalen, som numera heter Aula Havet. Norrtälje lv-museum hade satt ihop en skärmutställning med foton från Lv 3 flytt till Norrtälje. Stig Schyldt visade och kommenterade den gamla svartvita AMF filmen ”Lv 3 flyttar” samt passade på att presentera den nya minnesboken ”Luftvärnet vid millenniumskiftet” och rapporterade från firandet Luftvärnet 70 år några dagar innan i Halmstad.

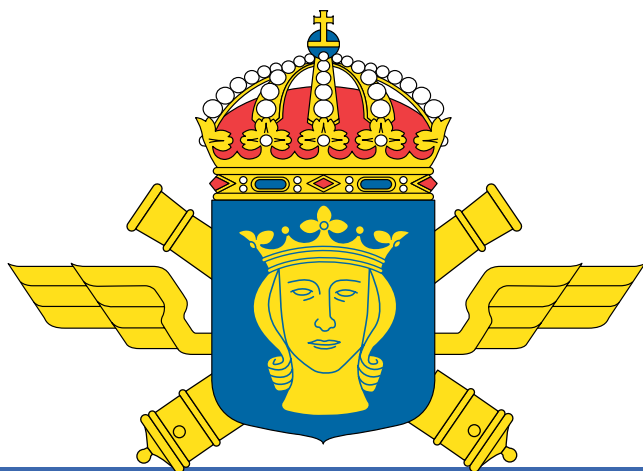
På vägen tillbaka till Offenciven besökte vi en studentlägenhet i f.d. 3.komp kasern. Logement och befälsrum i samtliga kaserner är ombyggda till moderna studentlägenheter.

På Offenciven var buffén dukat och det var bara att sätta sig till bords och låta sig maten väl smaka. Några kände sig manade att berätta skattretande historier, vilket avsevärt höjde stämningen. Vi kunde alla så småningom nöjda vandra/åka hemåt efter ett lyckat firande.

BJÖRN SEINER

FOTO: LENA DEIGÅRD OCH NILS BERGSTRÖM.

58 år i luftvärnets tjänst

1941

1/10. Kungl Stockholms luftvärnsregemente (A 11) sattes upp med förläggning i provisoriska lokaler på Linnégatan 89 (i f.d. Göta livgardes kasern). Överste Hugo Stendahl regementschef.

1942

1/10. Bytte förbandsnummer till Lv 3, när luftvärnet blev självständigt truppslag.

1944

1/4. Satte upp ett batteri på Gotland, Lv 3G.

1946

Riksdagsbeslut att Lv 3 skall förläggas till Norrtälje.

1949

Överste Edward Malm regementschef.

1952

25/3. Officiellt avsked från Stockholm genom en förbi-marsch inför MB

1952

7/4. Förflyttning av regementets huvuddel till Norrtälje.
1/11. Batteriet på Gotland, Lv 3G övertogs av Lv 2.

1953

5/3. Förflyttning av regementsstaben till Norrtälje.
4/6. Regimentet inspekterades av Konung Gustav VI Adolf

1954 - 56

Truppförsök med m/48 systemet.

1956

Överste Sven Hådel regementschef.

1957

1/7. Bytte namn till Kungl Roslagens luftvärnsregemente.

1959 - 63

Försök med robot 365 Bloodhound.

1964

Överste Birger Olin regementschef.

1969/70

Påbörjades utbildning av infanteriluftvärnskompani rb 69.

1970/71

Nya benämningar i utbildningsorganisationen, batteri blev kompani, division blev bataljon.

1971

Överste Per Sundh regementschef.

1975/76

Slutförsök med lvkompani rb 70.

1974

Lv 3 fick en nybyggd sporthall.

1975

Ordet "Kungl" togs bort från regementsnamnet.

1978

Överste Roland Grahn regementschef.

1979

LvSS omlokaliseras från Solna till ett nytt skolhus på Lv 3 område.

1980

Överste Stig Prinzell regementschef.

1988

Överste Torsten Törnqvist regementschef.

1991

Första kvinnliga befälsleven ryckte in och fick sin grundutbildning vid Lv 3.

1/7. Inrättades Arméns

Luftvärnscentrum (LvC) på Lv 3 område.

1993

Överste Stig Schyldt regements-/kårfchef.

1993/94

Skolhuset byggdes till för att inrymma Officershögskolan.

1994

1/7. Namnändring till Roslagens luftvärnskår.

Ny luftvärnshall byggdes.

1/7. Luftvärnets

Officershögskola (LvOHS)

flyttades från Göteborg till

Norrtälje och integrerades i

LvSS.

1995

Överste Gerhard Lilliestierna kårfchef.

1995/96

Sista utbildningsår med lvkomp 48 och cig 790.

1998

1/1. LvC omorganiserades till LvSS. Delar flyttade till Arméns taktiska Centrum i Enköping.

2000

30/6. Avveckling

Sammanställning ur olika källor

BJÖRN SEINER

Från sydliga nejder...

bästa hälsningar från Crister Sterning

Mer om oss hittar du på www.lv4.org

Boka in 5 januari redan nu

Då bjuder vi in alla till Trettondedagsaftonkonsert med Marinens Musikkår. I år för nittonde året i följd. En högtidsstund i fin miljö som vi önskar att fler än vi kunde få njuta av. En trogen publik fyller den anrika teatern. Välkomna till en trevlig och njutbar kväll.

Chefsbyte i Halmstad

Den 20 juni var det så chefsbyte i Halmstad. Jag hade förmånen att få delta som representant för kamratföreningen. En fin och högtidlig dag som avslutades med "trädplantering" i parken nedanför kanslihuset. Ett stort tack till överste Lennart Klevenstam för all uppmuntran och stöd. Till överste Stefan Jönsson säger vi lycka till.
Foto: Jan Ågren

Överste Stefan Jönsson deltog i kamratträffen

Vid den kamratträffen som gick av stapeln på Militärmuseet i Ystad hälsade vi överste Stefan Jönsson välkommen som föredragshållare. Mingel, bra föredrag, en god middag med väl valda drycker, samt inte minst att få umgås med f.d. kollegor var en bra grund för en trevlig kväll.

Många Lv 4-ingar firade 70 år i Halmstad

På dessa sidor får Stefan Evander, Håkan Ekvall och Paul Kristensson representera Lv 4 kamratförening på högtidsmiddagen. Fler bilder hittar du i början på av tidningen.

Sedan sist har Luftvärnet firat 70 år i Halmstad. Den 2 juni samlades många luftvärnare av olika årsmodeller för att delta i firandet. Om det kan ni läsa på annan plats i tidningen. Vi skåningar blev som alla andra gäster bortskämda. Att så många Lv 4-ingar ställde upp gladdde oss alldeles särskilt.

Boken, Luftvärnet vid millennieskiftet med Stig Schylt som redaktör, presenterades och tilldelades kamratföreningarna att sälja. En god möjlighet att bättra på balans- och resultaträkningen.

När nu Luftvärnsregementet tagit över traditionsansvaret även för Lv 4 var det dags att påtagligt markera detta.

Med buss från Ystad transporterades inte enbart medlemmar utan jämväl träskulpturen "Korsat virke", en gåva från Ystad kommun då regementet fyllde 50 år. Under jubileumskvällen placerades den i lv-fyringarnas hörnrum på officersmässen. Ett första steg i det slutliga överförandet av traditionerna.

En lyckad "hyggetur" till Bornholm

Østerlars Kirke

Redan helgen efter 70-årsfirandet i Halmstad var det dags att åka till Bornholm. Ett trettiotal medlemmar och hustrur besökte "Solens ö" under två dagar med syftet att "hygge oss". Det gjorde vi med omsorg, i bra väder, med välsmakande mat och ett trevligt varierat program. En riktigt lyckad "hyggetur". Ett stort tack till Jan-Olof Fridenman och Alf Nilsson för allt arbete ni lagt ned.

Emil och Christina Sjörup

"Alla" var där.

50 veteraner kom till 12:e Husieträffen

Bengt Björklund hälsar välkommen med "standarförare" Gunnar Levin i bakgrunden

Husieträffen, den tolfte i ordningen, gick av stapeln den 8 september på tidigare Lv4-området på Husie i Malmös utkanter. Nästan 50 veteraner var på plats och fick höra ett mycket bra föredrag om "Luftvärnet i framtiden" av major Torbjörn Johannesson från LvSS studieavdelning. Ett stort tack till LvSS och till Torbjörn.

TO Leif "Tulle" Delén

Sven Nordbeck och Tommy Svan

Anders Åkesson, Roland Engqvist och Knut Danefeldt (Åkesson)

Standaret överlämnas av MB till Lv 4 och mottas av kårchefen överstelöjtnant Carl Reuterswärd.

Lv 4 historia

1939

- I januari organiseras Utbildningsenheten Lv A 3 vid Wendes artilleriregemente i Kristianstad.
- Lv A 3 förläggs till Malmö i april av beredskapsskäl och inhyses i bl a nuvarande stadsbibliotekets äldre del.
- I. luftvärnsdivisionen L 7 organiseras – divisionsstab, två batterier 7,5 cm m/35, tre 40 mm troppar m/36, en strålkastartropp med fyra 150 cm strålkastare. Lv A 3 läggs ner.
- I oktober bildas en utbildningscentral vid luftvärnsdivisionen. Detta blir ursprunget till Lv 4.
- Skarpskjutningar genomförs i Klagshamn och senare från Stenudden på Falsterbonäset.

1941

- I oktober organiseras Malmö luftvärnsdivision (A 10 M).

Divisionen är detacherad från Östgöta Luftvärnsregemente, med en mycket självständig ställning. Den hittillsvarande kopplingen till I. luftvärnsdivisionen L 7 upphör.

- Under hösten påbörjas bygandet av nya kaserner i Husie.

1942

- De första rekryterna till A 10 M rycker in i april och övar i bl a Slottsparken.
- A 10 M blir Skånska luftvärns-kåren -Lv 4.

1943

- Lv 4 mottar sitt standar av militärbefälhavaren, generalmajor Ernst af Klercker 6 juni och kårens marsch spelas för första gången av Lv 4:s egen musikkår.
- Flytten till Husie påbörjas under hösten och är klar i december.

1944

- Invigning av Lv 4 nya lokaler i Husie sker 4 juni och förrättas av ÖB, general Helge Ljung.

1945

- Luftmålsskjutningarna flyttas från Stenudden till Skanörs Ljung.

1950

- 20 maj demonstreras 40 mm luftvärnsautomatkanon m/48 från Bofors.

1951

- Kårens förste chef, överste Ernst Jacobsson, efterträds av överste Erik Rudberg.

1953

- Försöksskjutningar med järnvägsluftvärn i augusti på Falsterbobanan, nu nedlagd.
- Premiärskjutning i Falsterbo med 40 mm lvakan m/48 med centralinstrumentering m/48.

1954

- 1 april tillträder överste Sven Hådel som kårchef.
- ÖB organisationsutredning skapar oro för Lv 4 framtida existens. Argumenten för ett bibehållet Lv 4 känns igen från senare nedläggningshot.

1956

- Överste Carl Reuterswärd blir kårchef.

1957

- Lv 4 musikkår avvecklas.

1960

- Beslut om anskaffning av en luftvärnsbataljon typ HAWK.

1961

- Personal från kåren utbildas på HAWK i USA under 1961 och 1962 i omgångar.
- Överste Olle Rydner tillträder som chef.

1962

- Lv 4 blir regemente 1 juli.
- Övningsområdet i Husie mångdubblas. Robotfält anläggs, robothall och ny kasern byggs.

1963

- Regimentet organiseras med två divisioner, en robotutbildning och en övrig utbildning.

- Utbildningen på robot 67 påbörjas.

1964

- I april skjuts den första HAWK-roboten i Sverige av Lv 4 vid Vidsel i Lappland.

1965

- Utbildning med centralinstrumentering 760 påbörjas.

1967

- 30 september och 1 oktober firas 25-årsjubileum med utställningar, förbimarsch på staden, parader på regementet och bankett i Knutssalen på Rådhuset.

1968

- Försöksutbildning på robot 69 Red Eye påbörjas.

1969

- Fredsorganisationsutredningen besöker Lv 4. Nya rykten om flyttning eller nedläggning!
- Överste Göran Persson tillträder som regementschef.

1970

- Lv 4 vinner vandringspristävlingen i skjutning mot luftmål, VPT, för första gången och hade vid nedläggningen erövat fler segrar än alla andra luftvärnsförband tillsammans.

1974

- Lv 4 blir utbildningsregemente utan mobiliseringsansvar.

1975

- Överste Yngve Berglund blir regementschef.

1977

- Riksdagsbeslut om anskaffning av robotsystem 77.
- Försöksutbildning påbörjas.

1978

- Riksdagen beslutar om Lv 4 flyttning till Ystad.

1979

- Överste Lars Mårtensson tillträder som regementschef.
- Chartrat tåg till Ystad med all personal för presentation av Ystad.

1982

- Malmö kommun bjuder på

högtidlig avskedsmiddag i Knutssalen på Rådhuset 24 maj.
· Lv 4 tar avsked med en motormarsch genom staden 25 maj och minnesstenen avtäckas i Husie.

· 30 juni 21.00 halas flaggan på kanslihuset i Husie för sista gången.
· De första värnpliktiga rycker in till Lv 4 i Ystad redan 7 juni och 1 juli 09.00 sker vaktavlösning med P 7/Fo 11.
· Repövning med hel luftvärnsbataljon direkt efter flytten och grundutbildning på robotsystem startar i full skala.

1984

· Överste Lars Bredberg blir regementschef.

1987

· Första kvinnliga officeren vid Lv 4, fänrik Laura Swan.

1988

· Ny försvarsutredning (FU 88) startar och på Regementets dag manifesteras Lv 4 förankring i staden med bl. a skarpskjutning i hamnen.

1992

· Lv 4 och Luftvärnet firar 50-årsjubileum. Lokalt i Ystad i dagarna två samt i Malmö och centralt i Stockholm.
· Arméchefen och ÖB föreslår på hösten att Lv 4 ska läggas ner.

1993

· I maj beslutar riksdagen att Lv 4 ska vara kvar i Ystad.
· Överste Crister Sterning blir regementschef i mars.

1994

· Lv 4 blir åter kår den 1 juli.

1995

· Överste Gunnar Jansson blir kårchef.
· Intensiv kamp för kårens överlevnad.

1996

· På Luciadagen beslutar riksdagen att lägga ner Lv 4.

1997

· Personalen avtackas 31 maj och minnesmedalj utdelas och en sista högtidsmiddag avhålls.
· Den 31 december genomförs avslutningsceremoni på Stortorget i Ystad. Kårens siste chef, överste Gunnar Jansson, överlämnar standaret till militärbefälhavaren generallöjtnant Sven-Åke Jansson. Minnessten avtäckas.
· Klockan 16.00 halas flaggan på kanslihuset för sista gången.

*Sammanställning gjord av
Hans G Lindell
med underlag
från boken "Så minns vi Lv 4"*

Standaret återlämnas till MB, generallöjtnant Sven-Åke Jansson av överste Gunnar Jansson.

Den 26 augusti firade P 7 "Södra skåningarnas dag" på Revingehed. Vi deltog i ceremonierna med vårt standar som fördes av Bosse Bodenäs. Mycket folk, bra väder samt ett bra och varierat program med stor bredd, trevliga utställningar, fin stämning och en rejäl dos av "pang" vid de tre stridsmomenten.

Planeringsdag på sjön för att planera nästa verksamhetsår. Det gjorde vi under en dag på Östersjön. Ett utmärkt och trevligt sätt att utvärdera innevarande år och att lägga stommen för nästa. Att vi sedan hade en trevlig dag gjorde resultatet ännu bättre. Bl.a. passade vi på att inhandla varor till hösträffen den 13 november.

Styrelsen: Jan-Olof Fridenman, Alf Nilsson, Crister Sterning, Bengt Jansson, Hans G Lindell och Emil Sjörup

Nyhetsbrev med e-post

Till medlemmar skickar vi ut informations- och nyhetsbrev samt kallelser till aktiviteter med e-post.

Med sådana utskick kan vi med kort varsel nå många medlemmar med inbjudan till evenemang. På hemsidan www.lv4.org (första sidan) kan du anmäla intresse för medlemsutskick.

Ordföranden har ordet

I förra numret av tidningen inleddes under denna rubrik en återkommande resumé av några nummer ur "Åstökrönikan". Jag fortsätter nu med årgångarna nr 7-10 (År 1977-1980) vars innehåll kan sammanfattas enligt följande: Fiskarnas dagliga värv, En 400-årig tillbakablick över Tynderö och fisket, naturen på Tynderö och Åstön. Utöver detta bör uppmärksammas den av Åke Skarp införda artikeln "Lv 5 – 35 år"

som omfattar tiden 1942-1973 och finns återgiven i "Luftvärnets Historia" varför den utesluts i detta forum.

Ur den 1978 utgivna årgången (nr 8) redovisas två artiklar - "Säregna vykort från Åstölägrät" av Åke Skarp samt "Indragningen av regementet" av Lars Mårtensson.

Mer kommer i nästa nummer av tidningen.

BERT BLOMQVIST

Ur Åstökrönikan 1978 Indragning av regementet

Riksdagen fattade beslut den 16 mars i år (1978) om arméns fredsorganisation. Beslutet innebar för luftvärnets del att Lv 5 skall läggas ner och att Lv 4 i Malmö skall flyttas till Ystad. Riksdagen bemyndigade dessutom regeringen att fatta beslut i frågor, som blir en följd av nedläggningsbeslutet. Detta innebär bl.a. att tidpunkten för nedläggningen av Lv 5 ska fastställas av regeringen. Vidare ska regeringen besluta om hur skjutfältet på Åstön ska utnyttjas och förvaltas efter Lv 5:s nedläggning. Av utredningar och uttalanden av försvarsministern framgår att Åstöfältet skall utnyttjas även i framtiden för repetitionsutbildning. Det är däremot inte klart vilken myndighet det blir som i framtiden ska förvalta fältet. Av de förberedande diskussioner som ägt rum har framkommit att det torde vara lämpligast att I 21/Fo 23 i Sollefteå övertar fältet.

En fråga som intresserar all anställd personal är nedläggningstidpunkten. Även om beslutet ännu inte är fattat räknar chefen för armén med att nedläggningen skall vara helt klar 1 juli 1982. Intill dess planeras en gradvis avveckling av verksamheten. Den påbörjas redan detta utbildningsår. Ca 40 värnpliktiga kommer att föras över till Lv 6 i Göteborg. Det antal befäl, som har slutat eller begärt tjänstledighet, är så stort att det har blivit nödvändigt att begränsa regementets uppgifter redan i år.

Vid nedläggningen kommer regementets uppgifter att tas över av Lv 3 i Norrtälje, Lv 6 i Göteborg och Lv 7 i Luleå.

Strävan var att all militär personal skulle flyttas till andra lvförband. Det har emellertid redan visat sig att många är så hårt bundna till Sundsvallsregionen att de hellre slutar sin militära tjänst än flyttar till ett annat förband. Detta är i och för sig ingen överraskning eftersom den militära personalens reaktion inför en nedläggning framkom klart sommaren 1977, då Lv 5 hade att yttra sig över nedläggningsförslaget.

För den civila personalen är situationen ungefär likartad. En del kommer att kunna erbjudas nya tjänster i Sundsvall. Statstjänstemän har dock skyldighet att flytta. Om nya arbeten inte kan ordnas i Sundsvall kan en del komma att erbjudas tjänster på andra orter. Detta kan för den enskilde innebära svåra problem om valet kommer att stå mellan att få ett arbete som är förenat med flyttning eller att bli friställd.

Det är tragiskt när en arbetsplats som Lv 5 försvinner.

Många människor måste i dag räkna med stora förändringar i sina arbetsvillkor.

För den som drabbas av en rationalisering är det dock alltid lika svårt att inse det nödvändiga i att just min arbetsplats försvinner. Beslutet är dock fattat och det är nu vår skyldighet att lojalt följa det. Det är min och personalens förhoppning att avvecklingen ska gå så friktionsfritt som möjligt.

*Lars Mårtensson
Regementschef*

Kallelse till årsstämma för Lv 5 Kamratförening

Torsdag 14 februari 2013 kl. 18.00.

Då vi inte vet om vi kan disponera Granmogården (1. komp) meddelas plats för stämman senare.

Efter stämman bjuder föreningen på middag. Anmälan om deltagande senast onsdag 6 februari till Bert Blomqvist på 060-31614, bert.blomqvist@live.se eller Sören Johansson 060-612060, jomasatk@bahnhof.se.

Dagordning och övriga detaljer finns på hemsidan

www.lv5kamrat.net, senast två veckor före stämman.

Motioner skall vara Sören Johansson tillhanda senast torsdag 31 januari.

Har du inte tillgång till Internet kan du kontakta Sören Johansson på 060-61 20 60 för att få dagordning m m tillsänd per post

Hjärtligt välkommen! / Styrelsen

Ur Åstökrönikan 1978

Säregna vykort från Åstölägrät

Majdagen 1972 började helt vanligt, jag åkte ut till Åstön för att följa reputbildningen. Men dagen kom att medföra något särskilt.

Vid min entré till lunch kom ett värnpliktigt befäl och frågade: "Vill inte översten se ett av de kort som en kamrat varje dag målar och sänder hem?"

Jo, det ville översten. Och snabbt följde ett möte mellan tecknaren och mig. Det visade sig vara en 30-årig värnpliktig sergeant Lars Holmer, i det civila arkitekt och boende i Enskede. Han hade före inryckningen lovat sin hustru och deras två barn att varje dag teckna och sända hem ett kort.

Direkt, med endast "dagens kort" som underlag, fann jag att Holmers tecknande skulle kunna bli till glädje för många andra. Likaså direkt fick jag hans löfte att låna dittillsvarande och efterföljande kort – med syftet att åstadkomma intressanta och som det snart visade sig helt säregna och mycket eftertraktade vykort för både yngre och äldre värnpliktiga och även för de anställda.

Holmer gick ständigt med akvarellfärger och penslar i de för detta ändamål mycket lämpade uniformsbyxorna, fickor överallt!

Han tecknade ett 35-tal kort, alla i de vackraste färger. Av dem valdes 16 ut för reproduktion i sammanlagt 32000 ex. Här visas några av korten, förminskade och tyvärr endast i svart-vitt. *

Efter ett par år hade flera av de populäraste korten slutsålda, varför en tilltryckning gjordes. I dag har väl några 1000-tals sålts. De finns att köpa på Lv 5 marketenteri i Sundsvall och på Åstön.

ÅKE SKARP

*Efter att denna artikel publicerades har antalet kvarvarande kort avsevärt minskat och ett urval finns till försäljning på Skeppshamns Café på Åstön.
(Ordförandens kommentar)*

* här dock i färg (red anm)

Från vpl/sergeant till ordinarie kapten

Lördag 4 augusti sammanstrålade fotbollslandslagets förbundskapten Erik Hamrén med representanter för Lv 5 kamratförenings styrelse. Platsen för mötet var Selångersån där Ove Eliasson, lumpar- och fotbollskompis till Erik, hade förtöjt sin båt. Under mycket gemytliga samtal om vpl-utbildning, fotboll m.m. intogs eftermiddagsfika ombord. Därefter följde en båtutflykt på Sundsvallsfjärden för studium av Sundsvalls inre hamn och arbetena med nya E 4-bron. Som minne av vpl-utbildningen på Lv 5 och dagens möte förädrades Erik kamratföreningens skrift "Arbetslivsminnen från Lv 5". En positiv effekt av dagen var också att Erik förnyade sitt medlemskap i föreningen samtidigt som han uttryckte sitt intresse för att om möjligt i samband med vårt "söndagscafé" 18 november, eller annat lämpligt tillfälle, medverka vid vår aktivitet.

BERT BLOMQVIST

FOTO: SÖREN "MASEN" JOHANSSON

Ove Eliasson och Erik Hamrén

Stor uppslutning till studiebesöket på Midlanda

Höstens aktiviteter inleddes med studiebesök på Eltel och Flygledningscentralen på Midlanda (Sundsvall / Härnösands flygplats).

Intresset för den aviserade nya tekniken var stort, 22 medlemmar hade mött upp.

Jenny Jeppsson Luftfartsverket, hälsade oss välkommen och informerade om flygledarnas verksamhet i flygledartornet idag och i framtiden. En utveckling där övervakningen av rörelserna i luften och på marken kommer att ske via kameror och bildskärmar i en byggnad vid sidan av nuvarande flygledartorn. En för oss oinsatta häpnadsväckande utveckling.

Vår revisor Ove Sjölander, tidigare verksam i Luftfartsverket tog sedan hand om oss och redovisade "tekniken". Han redogjorde för den tekniska uppbyggnaden av säkerheten vid flygplans rörelse på marken och i luften. Den tekniska utvecklingen och kravet på rationaliseringar gör att den övervakning av luftrummet i norra Sverige som sker med hjälp av radar och som tidigare sköttes från Midlanda, nu är centraliserad till Arlanda. Detta innebär att personalbehovet på Midlanda har reducerats. Förutom reguljärflyget har Midlanda charterflyg, ambulansflyg och ett omfattande postflyg. Våra guider Jenny Jeppson och Ove Sjölander avtackades av ordföranden med var sin gåva. Besöket avslutades med lunch på Midlanda restaurang.

Flygledarens arbetsplats i tornet

Gun och Lennart Kahlström samt Viveca och Sixten Hulinder

Några hållpunkter i Lv 5 historia

7,5 cm Ivkan under skjututbildning 1942

1940	1943-57	1958 vinter	1966
Midsommar. C:a 65 man från A 9 anländer till Sundsvall och Åstön (A 4 Lv , A 4 Utbc, fr.o.m. 15/10 A 10 Su)	Lv 5 har egen musikkår	LvÖ med förband från Lv 3, Lv 5 och Lv 7	LvÖ återkom till Lv 5
13/8 Luftvärnsbatterier grupperas i Sundsvalls hamn, vid Kumo, Tynderösundet och Skeppshamn	1946	Kårchef: överste Bertil A:son Bredberg (1958-68)	1966
Major Carl Einar Levén blir luftvärnets förste chef i Sundsvall, 1940-42.	Luftvärnsfältövning i norrländsk luftvärnstaktik i Sundsvallsområdet	10/12. Beslut om att Lv 5 skall bestå	Fiskarmuséet skapas
30/8-4/9 Första skarpskjutnin med luftvärn på Åstön	1947	1960	1968
1/11 Volontärskola med 90 elever startar	"Furirbyggnaden" uppförs	Underbefälsmassen står klar. Värnförbandsutbildningen påbörjas på Åstön, en årlig ökning av repövningarna med ca 700 man.	Kår- /Regementschef: överste Åke Skarp (1968-75)
Baracklägret på Åstön färdigställt	1949	1964	1969-72
	Biblioteket invigs	FrivilligOrganisationernas Samarbetsorgan i Sundsvall (FOSS) bildas av 40 föreningar	Del av de värnpliktiga utbildas på RBS 69
1940-54	1950-talets början	1960-talets mitt	1971
Grund- och reputbildning genomförs i varierande omfattning på 7,5 cm Ivkan, 40 mm Ivkan m/36, 20 mm Ivkan m/40 samt erforderlig kringutrustning	Försök med järnvägsluftvärn sker i Jämtland	Åstödagen börjar arrangeras	Första "Åstökrönikan" ges ut i samband med Åstödagen
1941	1951	1965	
11/9. A 10 Su Idrottsförening bildas	Årliga KFÖ-styrkan utökas till ca 2000 man	1/2. Lotsstationen på Åstön dras in. Lotstornet blir säkerhetscentral	
1942	1953		
11/9. Egna furirer utexamineras. Antalet rekryter har ökat till 200-300 man	Rekrytstyrkan växer till 400-475 man/år		
	Lv 5 Jaktvårdsförening bildas		
1942	1954-80		
1/10. Luftvärnskår Lv 5 bildas	Grund- och reputbildning genomförs i varierande omfattning på 40 mm Ivkan m/48, 57 mm Ivkan m/54, 40 mm Ivkan m/36, 20 mm Ivkan m/40, eldlednings samt övrig kringutrustning		
Kårchef blir överste Erik Rudberg (1942-51)			
1943	1950-talet		
12/4. Kasernområdets högtidliga invigning	Ryktena om Lv 5 indragning tar fart		
12/5. Inflyttning i kasernerna på Lv 5 kasernområdet	1951		
Maj. Skjutfältet utökas	Kårchef: överste Gert Beckman (1951-58)		
	1956		
	Oktober. Handgranatolycka varvid sergeant Esbjörn Lindgren omkom		

Invigningstal 1942 av militärbefälhavaren general Helge Ljung

De firade sitt 30 årsjubileu

Standarvakt Daniel Nilsson och Hans Jonsson vid svenska flaggan och Lv 5 standar.

Kamratföreningen bildades 1982 i samband med Lv 5 indragning och har således 30 år ”på nacken”. Eftersom jubileet sammanföll med Luftvärnets 70-åriga tillvaro fann vi det lämpligt att fira tilldragelserna på vårt f.d. kasernområde vid foten av Södra Stadsberget.

Ett 50-tal medlemmar hade hörsammat kallelsen och samlades lördagen den 9 juni i strålende solsken utanför f.d. kanslibyggnaden.

Dagen inleddes med fika på f.d. officersmässen och efter välkomsttal av ordföranden ”grupperades” vi för fotografering, som avslutades med Lv 5 paradmarsch under vilken representanter för Medelpads hemvärnsbataljon paraderade med svensk fana och Lv 5 standar. Standaret hade Ulf Malmgren medfört från Halmstad via Dalarna och överlämnade på lördag morgon. Detta var en känslösam och högtidlig ceremoni, som knappast lämnade någon oberörd.

Efter några nostalgiska återblickar på Regementets första år och en av Jan-Eric Sjöström och Billy Norberg guidad rundvandring på kasernområdet, redovisade Ulf Malmgren i ord och bild sina intryck från Luftvärnsregementets jubileumsfirande den 2 juni. En uppskattad lunch intogs därefter på Restaurang Lv 5.

Efter alla tillbakablickar riktades nu vårt intresse mot

Bakre raden från vänster: Jan-Eric Sjöström, Sonja Hedberg, Lars Hedberg, Uno Udén, Carl-Göran Wivstam, Curt Ejerås, Barbro Nordlander, Aatto Nordlander, Sören Johansson, Ulla-Britt Johansson, Gun-Inger Pettersson, Ingegerd Sjölander, Ove Sjölander, Hans Vahlin, Viveka Bratteberg, Bo Bratteberg, Birgitta Kullgard (skymd), Benkt Kullgard, Lennart Kahlström (skymd), Bo Edström, Kjell Pettersson, Gun Kahlström(skymd), Sven Nordsten, Billy Norberg och Karin Hansson.

Främre raden från vänster: Ordf Bert Blomqvist, Ulf Malmgren, Anders Olsson, Birgit Olsson, Birgitta Kristiansson, Bengt Wiklund, Bengt Wännman, Åke Larsson, överstelöjtnant Catarina Niklasson Schöön, Kenth Byström, Helén Nordensson, Åke Nordensson, Henrik Wentus, Inger-Britt Wentus, Karin Eriksson och Sture Holm.

m med högtid och gemyt

framtiden genom att överstelöjtnant Catarina Niklasson Schöön gav oss en mycket uppskattad information om Försvarsmaktens och luftvärnets utveckling. Det var något som chockade många av oss "gamlingar", då det var väsensskilt mot vad vi upplevde under vår aktiva tid.

Efter en stunds återhämtning och "uppfräschning" förflyttade vi oss till toppen av Södra Berget. I närvaro av vår gäst, kommunfullmäktiges ordförande Rodney Engström med maka, avslutade jubileumsdagen med en läcker "vildmarksbuffé" och som sig bör bjöds vi på ett flertal roande tal och historier.

Deltagarna har visat stor uppskattning för ett jubileum genomfört under högtidliga och gemytliga former.

BERT BLOMQVIST

Foto: Kenneth Helsing

Besökare samlade på A-mäthöjden, platsen för utbildning och övning av optisk avståndsmätning.

Fr v: Aatto Nordlander, Barbro Nordlander, Anders Olsson, Karin Hansson, Birgit Olsson, Sture Holm, Bo Edström, Carl-Göran Wivstam, Kenth Byström, Kjell-Åke Grubb, Christer Åström, Åke Nordensson, Helén Nordensson samt ryggen på vår guide Jan-Eric Sjöström

Ordförande Bert hälsar välkommen. Vid bordet sitter fr v; Margareta Engström, Bert Blomqvist(stående), Catarina Niklasson Schöön. Hans Vahlin och Birgitta Kristiansson (ryggen mot kameran).

Catarina Niklasson Schöön från Försvarshögskolan informerar om dagens luftvärn.

Rodney Engström tackar å Sundsvalls kommuns vägnar för en trevlig afton.

Vi gratulerar

Mogren	Leif	75 år	Januari	16
Bergh	Svante	70 år	Januari	17
Harnebrandt	Dan	60 år	Januari	28
Hellberg	Kurt	80 år	Februari	3
Fröier	Mats	70 år	Februari	3
Spång	Jan	70 år	Februari	6
Eriksson	Sven Olof	75 år	Februari	12
Augustsson	Arne	75 år	Februari	24
Forsaeus	Gunnar	80 år	Februari	28
Enström	Berit	75 år	Februari	28
Kaspersson	Julius	85 år	Mars	18
Johansson	Bengt	75 år	Mars	27
Schultz	Per-Olof	70 år	Mars	30
Johansson	Tage	75 år	Mars	31
Johansson	Harry	80 år	April	3
Stenestam	Bengt	90 år	April	13
Nilsson	Per	50 år	April	15
Knutsson	Ralf	90 år	Maj	4
Sjönnerhem	Åke	90 år	Maj	8
Lundahl	Ulla-Britt	85 år	Maj	13
Jigfelt	Bengt	85 år	Maj	16
Andersson	Sigvard	75 år	Maj	17
Johansson	N-G	70 år	Maj	21
Berg	Lars	75 år	Juni	3
Svahn	Ralph	75 år	Juni	13
Åkerblad	Ronny	70 år	Juni	29
Klasson	Steinar	50 år	Juli	4
Magnusson	Carl-Anders	85 år	Juli	11
Lundqvist	Thomas	60 år	Juli	18
Pousar	Erik B	60 år	Juli	21
Engvall	Bengt	80 år	Juli	31

In memoriam

Vi har den smärtsamma plikten att meddela att några särskilda profiler bland våra medlemmar lämnat oss under våren och sommaren nämligen Eric Albertsson, Lars Lundgren och i närtid Åke Ivarsson, de båda sista tillhörande ”44 års volontärer”.

Vårdrädet "Stawström" planteras 1984 av överste Tore Stawström.

**”Årsmötet 2013 äger rum
21 mars kl 1830 på Kviberg”**

Följ utvecklingen på vår hemsida
www.lv6kamrater.se

En vital 100 åring!

Föreningen för Göteborgs Försvar bildades 1912 med uppgift att genom ekonomiskt stöd främja försvaret av Göteborg. Detta skedde bland annat genom bidrag till inköp av kulsprutor m/14, luftvärnskanoner 1928 och under andra världskriget 40 mm lvakan m/36, men kanske främst genom bidrag till Landstormsbefälets utbildning. Föreningen lever i högönsklig välmåga och är i dag motorn i aktuell försvarsdebatt. Inte bara i Göteborg utan genom sitt engagemang i ”Allmänna Försvarsföreningen” i hela Sverige.

Bli medlem i Lv 6 Kamratförening i Göteborg.

Enklast gör du det genom att sätta in 75:-
på pg 490 12 – 8

Ange namn, adress och telefon
samt gärna födelsedatum och e-postadress.
Ett bidrag till stipendiefonden är också
mycket välkommet.

Kontaktmän i Göteborg är
Leif Magnusson 031-285184 och Johnny
Stenberg 031-14 38 99, 0708-28 08 52
eller johnny.stenberg@hotmail.com

Göteborgs Luftvärnsförening övar på Hinsholmshöjden under ledning av A 2 kapten Ernst Jakobsson, sedermera chef Lv 4. Fr v Risberg, Olausson, Matsson, Reich, Rönnerberg, kapten Jakobsson, Thorén, Henriksson, Stenhede och Törnros.

Det fanns Luftvärn i Göteborg innan Luftvärnet fanns

Redan 1917 diskuterades Luftförsvarsfrågan i Göteborg och 1922 tog Sune Bergelin ånyo upp frågan. Föreslog att försvaret skulle utgöras av artilleri, bemannat av frivilliga. 1924 fick Göteborg, genom Föreningen för Göteborgs Försvar, sina första luftvärnskanoner. De grupperades på Hinsholmshöjden för skydd av hamnen och Älvsborgs fästning. Göteborgs Luftvärnsförening bildades 1932. Tillsammans med Föreningen för Göteborgs Försvar utbildades landstörmsbefäl i luftvärnstjänst.

1938

Luftvärnsutbildning påbörjas vid A 2 på Kviberg (Utbc Lv Gbg).

1941

Baracklägret "Söder Landsvägen" tas i bruk. 1/10 Göteborgs Luftvärnsdivision (A 9G) ingår i fredsorganisationen.

1942

1/10 organiseras Lv 6 Kungl Göteborgs Luftvärnskår. A 9G utgår ur arméns fredsorganisation. Kårens förste chef utnämns överstelöjtnant Curt Dahlgren.

1943

Kåren får paradmarsch "Quo Vadis" av Birger Hellström och egen marschvisa. 28/4 ägde den första Krigsmans Erinran rum.

På nationaldagen fick kåren sitt standar av generalmajor Högborg. Ceremonin ägde rum på Götaplatsen.

1944

Lördagen 30/9 1944 flyttade kårstaben in i Högsbokasernens kanslihus och 3/10 klockan 0900 hissades tretungade örlogsflaggan.

1945

Flytten från Kviberg till Högsbo slutfördes under augusti. 21/10 förrättades invigning av arméchefen generallöjtnant Douglas. Invigningen blev en folkfest. För bl astridsskjutningar fick Lv 6 ett närbeläget övningsfält vid Sisjön. Lv-skjutningar som under beredskapen genomförts på Onsala Sandö flyttades huvudsakligen till Ringenäs norr om Halmstad. Mekanikerutbildningen inom Luftvärnet förlades till Lv 6. Organisatoriskt uppdelades utbildningen på två divisioner. den ena på Högsbo och den andra på Kviberg. Högsbotiden blev endast 17 år.

1956

Lv 6 vinner Armébudkavlen.

1962.

1/4 flyttar Lv 6 åter till Kviberg och övertar A 2 traditioner. Luftvärnets Kadett- och Aspirantskola (LvKAS) flyttar från indragna Lv 2 i Linköping till Kviberg. Där fanns sedan tidigare Arméns Radar- och Luftvärnsmekanikerskola (RMS). 1/7 blev Lv 6 Kungl Göta Luftvärnsregemente.

1969

22/9 Drabbas västkusten av seklets orkan samtidigt med mobilisering inför hösten KFÖ. Kaos och utmaningar.

1975

Införs OLLI-organisationen och Lv 6 förlorar sitt mobiliseringsansvar

1978

Lv 5 i Sundsvall dras in och Lv 6 övertar ansvaret för några krigsförband

1985

Traditionen med vårdträd döpta efter Lv 6 chefer på Kviberg införs. December övning "LOHTAR" riktad mot Lv 6 och omfattande hela landet.

1986

Övning VÄST 86 med Lv 6 som nav.

1990

Kviberg som centralort för O-ringen

1992

Beslut att Lv 6 skall flyttas till Halmstad. 9/5 Lv 6, liksom luftvärnet i övrig, firar 50 år som eget truppslag med "Arméluftvärmetes Dag" på Liseberg, utgivandet av "Lv 6 50 år 1942-92"

1993

Året präglas av förberedelser inför flytten till Halmstad. GU bataljonen genomför för första gången utbildning på RB 90 systemet

1994

7 maj deltar Lv 6 GU bataljon i Regementets Dag i Halmstad. I april lämnade GU bataljonen Kviberg och marscherade i samlad tropp till Halmstad. På Stora Torg hälsades de välkomna av landshövdingen, kommunordförande och militära chefer under överinseende av generallöjtnant Åke Sagrén. 30/6 var det dags att under högtidliga former lämna Kvibergs kaserner. Lv 6 tid i Göteborg var tillända för att som Göta Luftvärnskår uppstå i Halmstad. Klockan 20.00 öppnades alla grindar och vaktstyrkan avmarscherade till Halmstad.

JOHNNY STENBERG

Denna något osammanhängande redovisning av Lv 6 tid i Göteborg är ett försök att peka på några av stolparna i verksamheten. Det är vår förhoppning att du som tar del av detta blir nyfiken och skaffar dig ytterligare kunskaper genom att inhandla våra historiska böcker "Lv 6 50 år 1942-92" 100:- och "Luftvärnet vid millenniumskiftet" 130:- + porto 80:-, genom insättning på pg 4 90 12-8.

1986 genomförde Lv 6 GU bataljon, som avslutning på utbildningsåret, en motormarsch genom Göteborg för att lämna av till regementschefen på Heden. Ett uppskattat och uppseendeväckande arrangemang. Här är bataljonen på paradgatan Avenyen.

Posttidning B
Luftvärnsregementets Kamrater
Poste Restante
Göran Hellström
621 00 VISBY

STATE-OF-THE-ART **STRAIGHT OFF THE SHELF**

The all-target, 24/7 capable RBS 70 NG GBAD system has been developed to meet the most demanding combat situations. It is designed to integrate easily with legacy systems, and even enables customers to use existing missile stocks.

In combination, this creates the smoothest possible solution for customers to cost-effectively integrate true future capability.

The RBS 70 NG: state-of-the-art, straight off the shelf.

www.saabgroup.com

ANTICIPATE TOMORROW ●●●●

SAAB

75

YEARS OF
DEFENCE AND
SECURITY